

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠALČININKŲ MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖ

ŠALČININKŲ MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA 2014-2020 M.

Šalčininkai
2016

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija

TURINYS		Psl.
I. ĮVADAS		
1.1.	Vietos plėtros strategiją parengusi miesto VVG	3
1.2.	Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas	3-5
II. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS		
2.1.	Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija	5
2.2.	Teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, gyventojų skaičius, gyventojų apibūdinimas, tikslinės gyventojų grupės, į kurias bus orientuota vietos plėtros strategija	6
III. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ		
3.1.	Teritorijos apžvalga	6-16
3.2.	VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)	17-18
3.3.	VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas	18-22
IV. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS		
4.1.	Vietos plėtros strategijos tikslai ir uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai	22-26
4.2.	Vietos plėtros strategijos integruotumas ir novatoriškumas	27-29
V. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS		29-31
VI. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS		32-37
VII. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKA		
7.1.	Šalčininkų miesto VVG organai, atsakingi už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną	38-40
7.2.	Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai	40-43
7.3.	Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka	43-44
7.4.	Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra	44-45
VIII. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS		46-50
IX. PRIEDAI		

1. ĮVADAS

1.1. Vietos plėtros strategiją parengusi miesto VVG

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos rengėjas – **Šalčininkų miesto vietos veiklos grupė** (toliau VVG), juridinio asmens kodas **304090375**.

2015 m. liepos 2 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos posėdyje buvo pritarta ir sutikta, kad Šalčininkų rajono savivaldybė taptų asociacijos „Šalčininkų miesto vietos veiklos grupė“ viena iš steigėjų ir įgaliojo Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Šalčininkų seniūnijos seniūną Gžegožą Jurgo, Šalčininkų rajono savivaldybės vardu pasirašyti asociacijos Šalčininkų miesto vietos veiklos grupės steigimo sutartį. Tuo pačiu sprendimu atstovauti Šalčininkų rajono savivaldybės interesams Šalčininkų miesto vietos veiklos grupės veikloje buvo deleguoti dar 4 asmenys: Savivaldybės tarybos narė, Švietimo ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotojas sportui, Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos skyriaus vyresn. specialistė, Statybos ir architektūros skyriaus vyr. specialistas.

Šalčininkų miesto VVG buvo įkurta 2015 m. liepos 17 d. Buvo priimti įstatai, išrinktas pirmininkas ir Valdyba. Pirmininku išrinktas Šalčininkų seniūnijos seniūnas Gžegož Jurgo. Šalčininkų miesto VVG nariais tapo Šalčininkų rajono savivaldybė, Šalčininkų rajono neįgaliųjų draugija, Šalčininkų rajono savivaldybės sporto klubų sąjunga, Lietuvos lenkų sąjungos Šalčininkų rajono skyrius, UAB „Elstata“, UAB „Ežas“ (VVG narių sąrašas pridedamas, žr. priedą Nr. 1).

2015 m. rugpjūčio 28 d. asociacija „Šalčininkų miesto vietos veiklos grupė“ įregistruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

Šalčininkų miesto VVG įsikūrusi Šalčininkų miesto seniūnijos pastate, **Vilniaus g. 30, Šalčininkai**. Pirmininkas **Gžegož Jurgo**, tel. 8 686 25063, el. p. gzegoz.jurgo@gmail.com

1.2. Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas

Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas – parengti bendruomenės inicijuotą Šalčininkų miesto vietos plėtros strategiją, siekiant išnaudoti Šalčininkų miesto bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius bendruomenių socialinės integracijos didinimui ir vietinių gyventojų įsidarbinimo galimybių gerinimui.

Vietos plėtros strategija parengta įgyvendinant projektą „Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos parengimas“ (projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-909-01-0045), kuris finansuojamas ES fondų, LR valstybės ir Šalčininkų miesto vietos veiklos grupės lėšomis pagal 2014–2020 metų Europos

Sajungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.6.1-ESFA-T-909 priemonę „Vietos plėtros strategijų rengimas“.

LR vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu „Dėl vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėse bei 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programoje yra numatyta, kad VVG gali steigti savivaldybės centras, miestas ar jo dalis, kuriame gyvena nuo 6 iki 150 tūkstančių gyventojų. Šalčininkų rajono savivaldybėje teisę steigti VVG įgauna Šalčininkų miestas.

Šalčininkai – rajono administracinis centras bei Šalčininkų seniūnijos centras, įsikūręs Vilniaus apskrities pietrytinėje dalyje. Miestas, esantis prie A15 magistralinio kelio Vilnius – Lyda ir prie Šalčios upės, nuo kurios ir gavo savo vardą. Ypatinga rajono geografinė padėtis suformuoja gana sudėtingą ekonominę ir socialinę padėtį – 3 km nuo Baltarusijos pasienio ir 42 km nuo Vilniaus, kuris yra didelis traukos centras.

Vietos plėtros strategija skirta Šalčininkų miesto gyventojams, kurie susiduria su daugeliu socialinių problemų: socialine atskirtimi dėl menkų gaunamų pajamų, nedarbu, nepaisant jau egzistuojančių įdarbinimo programų, migracijos keliamomis problemomis tiek pačiam asmeniui, tiek jo šeimai bei bendruomenei, dideliu neįgalių žmonių skaičiumi. Viena opesnių Šalčininkų miesto problemų yra jaunimo nedarbas. Daugelis šių problemų neatsiejamos nuo bendrų tendencijų vyraujančių valstybėje. Taip pat pažymėtina, kad nors Šalčininkų miesto geografinė padėtis yra pakankamai patogi įvairioms verslo iniciatyvoms įgyvendinti, tačiau didžioji aktyvių miesto gyventojų dalis dirba sostinėje, kas iš dalies riboja ir naujų iniciatyvų atsiradimą, nes kvalifikuoti darbuotojai savo potencialą išnaudoja sostinėje. Dėl to gilėja kitos problemos, Šalčininkų mieste blogėja demografinė situacija – gyventojai sensta, darbo rinka darosi pasyvi.

Atsižvelgiant į esamas socialines problemas Šalčininkų mieste, Šalčininkų miesto VVG parengė vietos plėtros strategiją, į kurios rengimą aktyviai įsitraukė ir miesto bendruomenė. Strategijoje svarstytos ir įtrauktos veiklos, skirtos socialinei atskirčiai mažinti, užimtumui bei verslumui skatinti, bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklui kurti. Strategijos veiksmai buvo priimti bendru sutarimu, pasirenkant aktualiausias miestui veiklas. Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos parengimui buvo gauta ES struktūrinių fondų investicijų parama. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimui numatoma prašyti ES struktūrinių fondų investicijų paramos, kadangi be šios paramos Šalčininkų miesto VVG nebūtų pajėgi finansiškai įgyvendinti visų užsibrėžtų siekių.

Kuriant Šalčininkų miesto vietos plėtros strategiją buvo atsižvelgta į visų trijų lygmenų (bendruomenės, viešojo ir privataus sektorių) poreikius. Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės yra integruotos ir inovatyvios. Išanalizavus ir įvertinus vietovės specifika, mieste egzistuojančios problemos sprendžiamos taikant kompleksą priemonių, o pačios priemonės

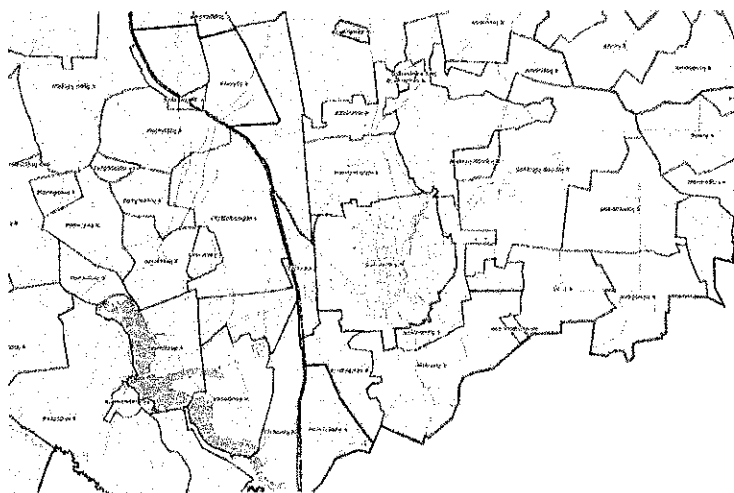
taikomos „naujai“ arba „kūrybiškai“. Strategija siekiama priartėti prie modernių, Vakarų Europos šalių požiūrio į pasirūpinimą savimi ir savo šeimos nariais.

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija skirta sukurti ir išsaugoti Šalčininkų miesto patrauklumą bei darną, spręsti miesto nedarbo ir socialinės atskirties problemas bei didinti bendruomenių socialinę integraciją, pasitelkiant bendruomenių, nevyriausybinę organizacijų, verslo ir vietos valdžios ryšius. Susitelkimas į socialinės integracijos didinimą, apjungiant skirtingus sektorius, prisidės prie neigiamų Šalčininkų miesto socialinių ir ekonominių tendencijų mažėjimo.

2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

2.1. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija – Šalčininkų miesto teritorija. Šalčininkai – rajono administracinis centras bei Šalčininkų seniūnijos centras. Miestas, esantis prie A15 magistralinio kelio Vilnius – Lyda ir prie Šalčios upės, nuo kurios ir gavo savo vardą. Šalčininkų miesto plotas – 786,66 ha, jame gyvena 6722 gyventojai. Šiaurinė ir šiaurės-vakarinė miesto dalys – pramoninės, rytinė ir pietinė – individualių gyvenamųjų namų kvartalai, pietrytinė miesto dalis – miesto plėtros zona, miesto centre vyrauja penkiaaukščiai daugiabučiai gyvenamieji namai su viešąja infrastruktūra: mokyklomis, vaikų darželiais, gydymo įstaigomis, valstybės institucijų skyriais, sporto aikštelėmis ir parku.

2.1.1. pav. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija.
(www.openstreetmap.org)

2.2. Teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, gyventojų skaičius, gyventojų apibūdinimas, tikslinės gyventojų grupės, į kurias bus orientuota vietos plėtros strategija

Šalčininkų seniūnijos duomenimis Šalčininkų mieste gyvena 6722 gyventojai (2015 m. lapkričio mėn. duomenimis). Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 m. Šalčininkų rajono nedarbo lygis buvo 11,5 proc., o Šalčininkų miesto 7,1 proc.

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija bus orientuota į šias tikslines grupes:

- socialinę atskirtį dėl priklausomybės ligų, amžiaus, neįgalumo, šeimos padėties ir pan. patiriantys darbingi asmenys;
- darbingų gyventojų šeimų nariai, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir savarankiškai dalyvauti visuomeniniame gyvenime;
- vaikus auginančios ir vienišos mamos;
- darbingo amžiaus bedarbiai;
- nedirbantis, nestudijuojantis ir nesimokantis jaunimas;
- neaktyvūs Šalčininkų miesto gyventojai (asmenys, neturintys bedarbių statuso, studijuojantys bendrojo lavinimo, profesinėse, aukštosiose mokyklose);
- pabėgelių šeimos.

3. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

3.1. Teritorijos apžvalga

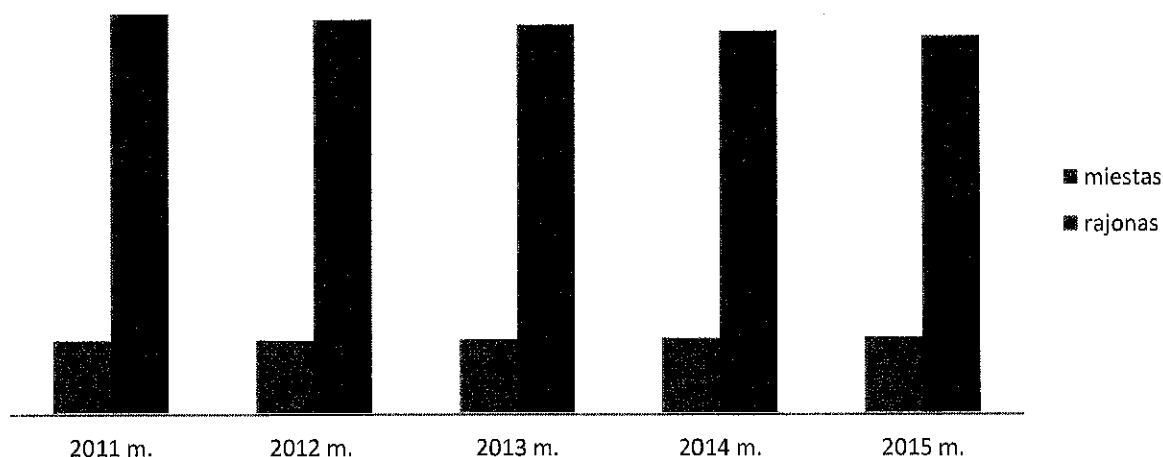
Geografinė apžvalga. Šalčininkų rajono savivaldybė yra įsikūrusi Vilniaus apskrities pietrytinėje dalyje, Baltarusijos pasienyje. Administracinis rajono centras – Šalčininkai, taip pat ir Šalčininkų seniūnijos centras, kuriame veikia Šalčininkų miesto VVG, yra prie A15 magistralinio kelio Vilnius – Lyda, kuris yra tarptautinio koridoriaus E85 dalis, 42 km nuo Vilniaus ir 3 km nuo Baltarusijos Respublikos pasienio (tarptautinis sienos perėjimo punktas). Geografinė padėtis ir kas 30 minučių Vilniaus kryptimi važiuojantys viešojo susisiekimo autobusai užtikrina palankias galimybes susisiekimui su sostine Vilniumi tiek gyventojams, tiek verslui. Vakarine Šalčininkų miesto riba eina Vilniaus – Lydos geležinkelis (tarptautinė Stasylių stotis). Šalčininkų miestas yra pereinamojo laikotarpio tikslinė teritorija, kuri ES 2007-2013 metų finansiniam laikotarpiui buvo nustatyta tiksline teritorija.

3.1.1. pav. Šalčininkų raj. dislokacija Lietuvoje.

Demografinė apžvalga. 2015 m. pradžioje Šalčininkų mieste gyveno 6686 gyventojai, kas sudaro 65 proc. Šalčininkų seniūnijos ir 21 proc. rajono gyventojų. 2015 m. gyventojų skaičius mieste padidėjo 5,1 proc., palyginus su 2011 m. duomenimis, kai tuo tarpu Šalčininkų rajone sumažėjo 5,7 proc. Tai įvyko prasiplėtus Šalčininkų miesto riboms 2010 m. ir daliai gyventojų, faktiškai gyvenančių Šalčininkų mieste, teisiškai įforminus gyvenamąją vietą. Neįvertinus gyventojų skaičiaus didėjimo dėl teisinių priežasčių, bendras gyventojų skaičius Šalčininkų mieste rodytų neženkliai mažėjimo tendenciją ir 2015 m. sumažėtų 2,6 proc., palyginus su 2011 m.

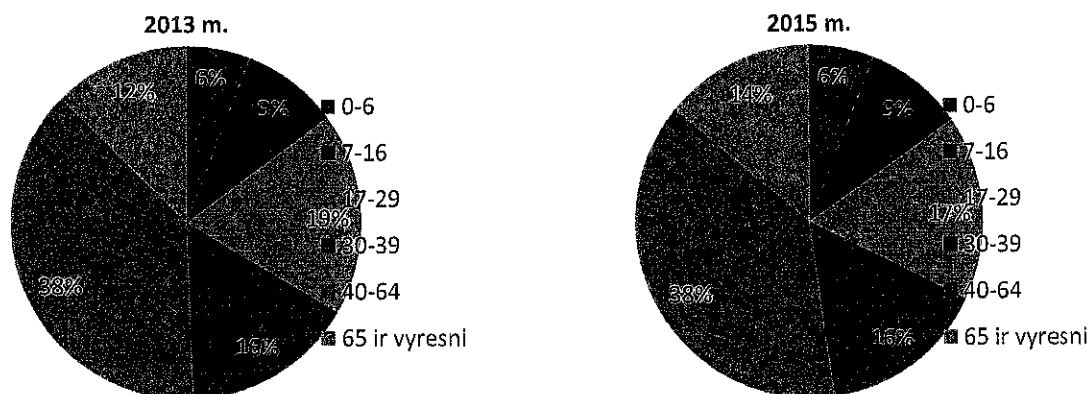
Gyventojų skaičius Šalčininkų mieste ir rajone

3.1.2. pav. Šalčininkų rajono ir miesto gyventojų pokyčių palyginima (Statistikos dep. duomenimis)

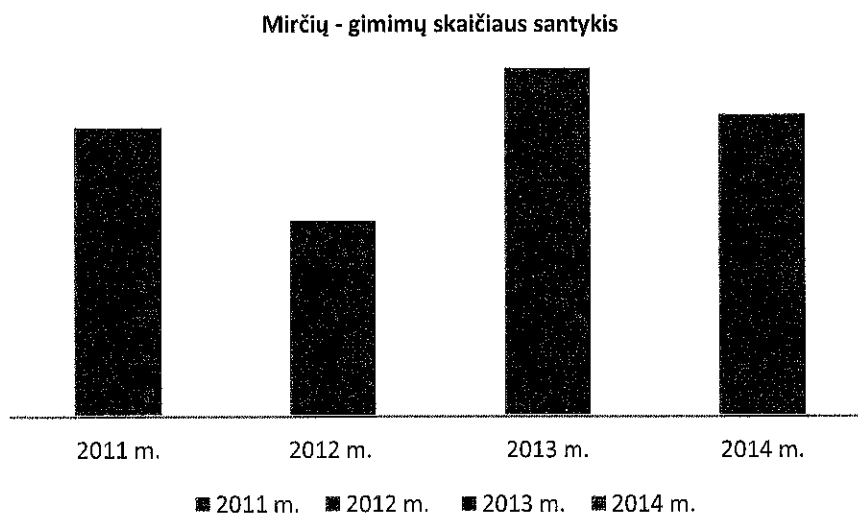
Nagrinėjant Lietuvos rodiklius, pastebimos panašios tendencijos. Šalyje gyventojų skaičius sumažėjo 4,3 proc. Tuo tarpu analizuojant Vilniaus apskrities miestų, savivaldybių centrų, rodiklius, galima matyti, jog gyventojų skaičius 2011–2015 m. augo Vilniuje (1,3 proc.) ir Šalčininkuose (5,1 proc.), likusiuose savivaldybių centruose mažėjo (pvz. -7,8 proc. Širvintose, -7,3 proc. Ukmergėje).

Šalčininkų miesto gyventojai pagal amžiaus grupes

3.1.2. pav. Šalčininkų miesto gyventojų demografinė sudėtis (Šalčininkų seniūnijos duomenimis)

2015 m. viduryje 15,2 proc. Šalčininkų miesto gyventojų sudarė vaikai iki 17 metų amžiaus (Lietuvoje 14,6 proc.), 70,8 proc. darbingo amžiaus asmenys (Lietuvoje 66,7 proc.) ir 14 proc. pensinio amžiaus gyventojai (Lietuvoje 18,7 proc.). Taigi, lyginant su Lietuva, Šalčininkų mieste gyveno kiek daugiau vaikų, daugiau darbingo amžiaus gyventojų ir mažiau pensinio amžiaus gyventojų. Lyginant tarp Vilniaus apskrities savivaldybių, Šalčininkų mieste vėlgi buvo daugiau vaikų (daugiau jų buvo Vilniaus mieste – 15,6 proc.) ir ženkliai mažiau pensinio amžiaus gyventojų (pvz., Ukmergėje pensinio amžiaus gyventojai sudarė 22,8 proc., Švenčionyse – 20,3 proc.). Tačiau 2013-2015 m. tendencijos rodo, kad Šalčininkų mieste mažėja jaunimo (17,0 proc. 2015 m. palyginus su 18,6 proc. 2013 m.) ir didėja pensinio amžiaus žmonių (14,0 proc. 2015 m., palyginus su 12,6 proc. 2013 m.).

3.1.3. pav. Šalčininkų miesto gyventojų mirčių gimimų skaičiaus santykis procentais (Statistikos departamento duomenimis)

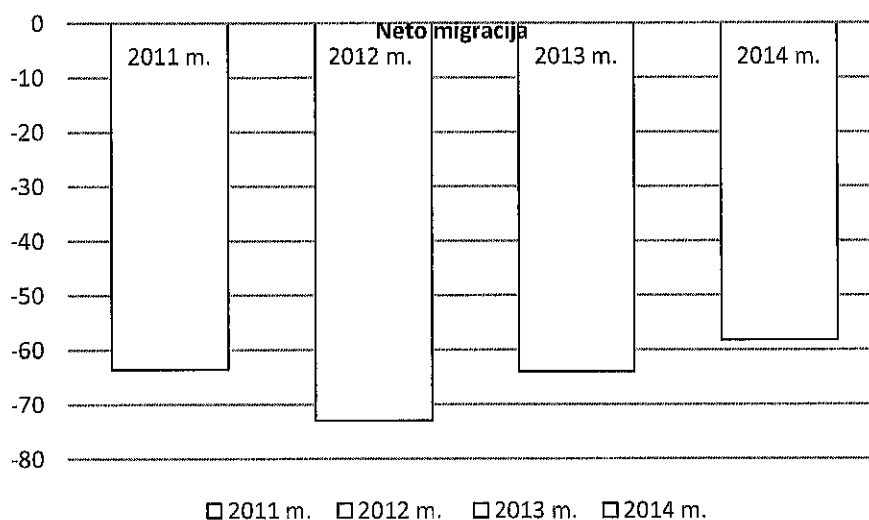

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2011–2014 m. Šalčininkų mieste buvo registruota daugiau mirusiųjų negu gimusiųjų.

Siekiant mažinti mirtingumą Šalčininkų mieste svarbu tobulinti sveikatos priežiūros, socialines ir viešojo saugumo paslaugas. Gyventojų mirtingumą lemia sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė, o taip pat kriminogeninė situacija, susisiekimo saugumas ir pan. Tačiau nemažiau svarbios ir teikiamos socialinės paslaugos, socialinės integracijos galimybės mieste, mažinančios socialinės rizikos žmonių atskirtį bei didinančios galimybes gyventi sveikesnį ir saugesnį gyvenimą.

Analizuojant šalies duomenis, svarbu paminėti, jog Lietuvoje visu 2011–2014 m. laikotarpiu natūrali gyventojų kaita buvo neigiama. Neigiama natūrali gyventojų kaita taip pat fiksuota ir visose Vilniaus apskrities savivaldybėse, išskyrus Vilniaus miestą.

Fiksuojami registruoto gimstamumo ir mirtingumo rodikliai, o taip pat natūralios gyventojų kaitos pokyčiai leidžia daryti išvadą, jog Šalčininkų miestas turi potencialo tapti patraukliu miestu gyventi jaunoms šeimoms. Tačiau siekiant išlaikyti ir ateityje skatinti teigiamus demografinius rodiklius būtina formuoti aplinką, kurioje būtų minimalios nedarbo problemos ir kiekvienas darbingo amžiaus asmuo turėtų galimybę įsidarbinti ir užsidirbti sau ir savo šeimai būtinų pajamų pragyventi.

3.1.4. pav. Šalčininkų miesto gyventojų neto migracijos rodiklis (Statistikos departamento duomenimis)

Fiksuojami neto migracijos rodikliai rodo, kad iš Šalčininkų miesto išvyksta daugiau žmonių negu atvyksta, tačiau galima įžiūrėti teigiamas tendencijas, nes rodiklis didėja. Tačiau

siekiant ilgalaikio laikotarpio rezultatų – darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų skaičiaus augimo, būtina spręsti ekonomines miesto problemas, t.y. skatinti darbo vietų kūrimąsi, didinti žmonių įsidarbinimo galimybes ir socialinę gerovę.

Nagrinėjant šalies rodiklius, svarbu paminėti, jog iš Lietuvos vis dar daugiau žmonių išvyksta nei atvyksta. Neigiamas migracijos saldo Lietuvoje 2014 m. siekė -12327. Vilniaus apskrityje situacija kiek kitokia, t.y. į apskritį atvyksta daugiau gyventojų nei iš jos išvyksta. Migracijos saldo apskrityje 2014 m. siekė 1931. Tarp apskrities savivaldybių teigiamais migracijos saldo rodikliais pasižymėjo Vilniaus miestas ir Trakų rajono savivaldybė.

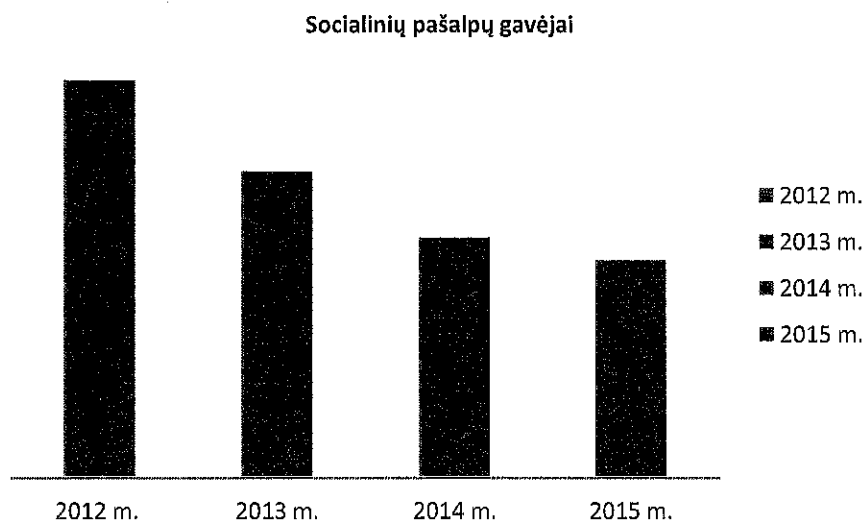
Socialinė apžvalga. Šalčininkų savivaldybėje didžioji dalis socialinių paslaugų įstaigų yra išsidėstę Šalčininkų mieste. Tai reiškia, jog Šalčininkų miesto gyventojams, dėl socialinių paslaugų įstaigų geografinio išsidėstymo, paslaugos yra gerai prieinamos. Visgi mieste yra nemažai asmenų, patiriančių socialinę atskirtį ir patenkančių į socialinės rizikos asmenų grupę.

2015 m. Šalčininkų mieste buvo įregistruota 6 socialinės rizikos šeimos. Atitinkamai šiose šeimose gyveno 11 vaikų. 2013 m. Šalčininkų mieste buvo registruotos 9 šeimos, kuriose augo 15 vaikų. Ir nors per pastaruosius porą metų socialinės rizikos šeimų, kaip ir jose augančių vaikų, skaičius sumažėjo, tačiau skirtumas yra per trapus išvadoms apie gerėjančią socialinę padėtį daryti, o ankstesnes šeimas registre vis keičiančios naujos šeimos rodo apie problemos aktualumą.

2014 m. Lietuvoje buvo įregistruotos 9 930 socialinės rizikos šeimos, tokiose šeimose augo 19 668 vaikai. Didžiausias apskrityje registruotų socialinės rizikos šeimų ir tokiose šeimose augusių vaikų skaičius 2014 m. buvo Vilniaus mieste (atitinkamai 614 šeimų ir 965 vaikai). Vidutiniškai vienoje socialinės rizikos šeimoje augančių vaikų skaičius Šalčininkų mieste (1,83) buvo mažesnis negu Lietuvoje (1,98), bet didesnis negu Vilniaus mieste (1,57).

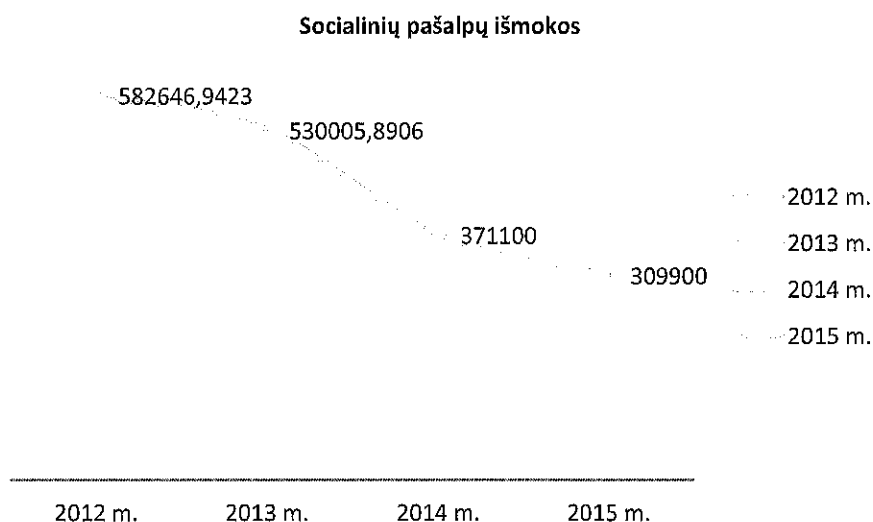
Nemažėjantis socialinės rizikos šeimų ir tokiose šeimose augančių vaikų skaičius rodo, jog Šalčininkų mieste vis dar egzistuoja nemažai socialinių problemų. Siekiant mažinti socialinės rizikos asmenų skaičių bei didinti šių asmenų socialinę integraciją yra vykdomos įvairios socialinės integracijos priemonės. Socialinė integracija paremta trimis ramsčiais: būstas, švietimas ir darbas (įskaitant profesinį rengimą). Tačiau svarbu taikyti ir papildomas priemones, pavyzdžiui, tokias kaip konsultacijos, tarpininkavimas, motyvavimas dalyvauti visuomeninėje veikloje, neformalus švietimas, užimtumas.

Žmonių gyvenimo gerovę parodo socialinę pašalpą gaunančių šeimų (asmenų) skaičių, kadangi socialinė pašalpa mokama tik nepasiturinčioms šeimoms (asmenims).

3.1.5. pav. Šalčininkų miesto gyventojų prašymų suteikti socialines pašalpas skaičius (Šalčininkų seniūnijos duomenimis)

2015 m. Šalčininkų mieste socialines pašalpas gavo 11,7 proc. gyventojų. Šioms šeimos (asmenims) iš viso buvo išmokėta 309,9 tūkst. EUR socialinių pašalpų. Lyginant su 2012 m., 2015 m. socialines pašalpas gaunančių šeimų skaičius seniūnijoje sumažėjo 54,6 proc., o išmokėtų socialinių pašalpų suma – 53,2 proc.

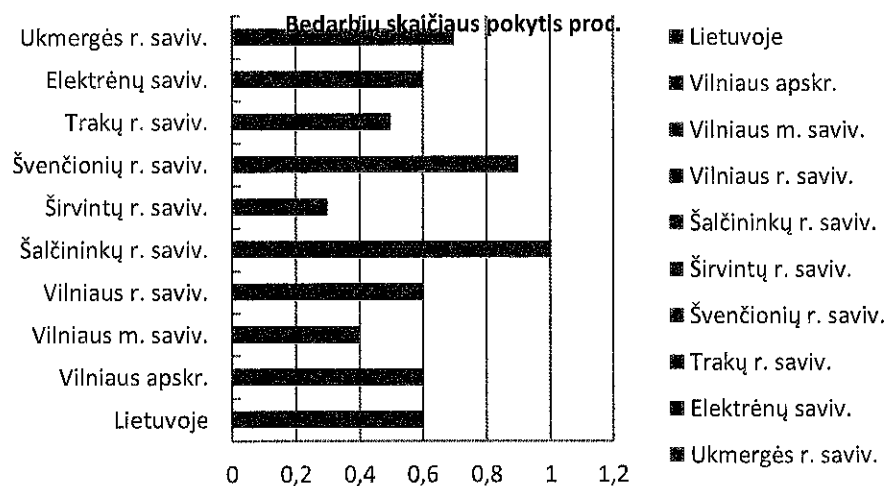
3.1.6. pav. Išmokėta socialinių pašalpų Šalčininkų miesto gyventojams (Šalčininkų seniūnijos duomenimis)

Apibendrinant 3.1.5 ir 3.1.6 pav. duomenis galime pastebėti tendenciją, kad pašalpas gaunančių asmenų ir pinigų suma pašalpoms mokėti ženkliai sumažėjo, tačiau reikia atsižvelgti į tai, kad gyventojai, besikreipiantys dėl socialinės pašalpos vis dar sudaro beveik penktadalį (17,5 proc.) miesto gyventojų skaičiaus.

2014 m. Lietuvoje socialinę pašalpą gavo 140 114 pašalpos gavėjų. Iš viso buvo išmokėta 103.786,5 tūkst. EUR socialinės pašalpos. Tiek šalyje, tiek ir visuose Vilniaus apskrities miestuose 2011–2014 m. socialinės pašalpos gavėjų skaičius, o taip pat išmokėtos socialinės pašalpos suma (EUR) mažėjo. Daugiausiai apskrityje socialinės pašalpos gavėjų buvo Vilniaus mieste. Taip pat šiame mieste buvo išmokėta ir didžiausia socialinės pašalpos suma.

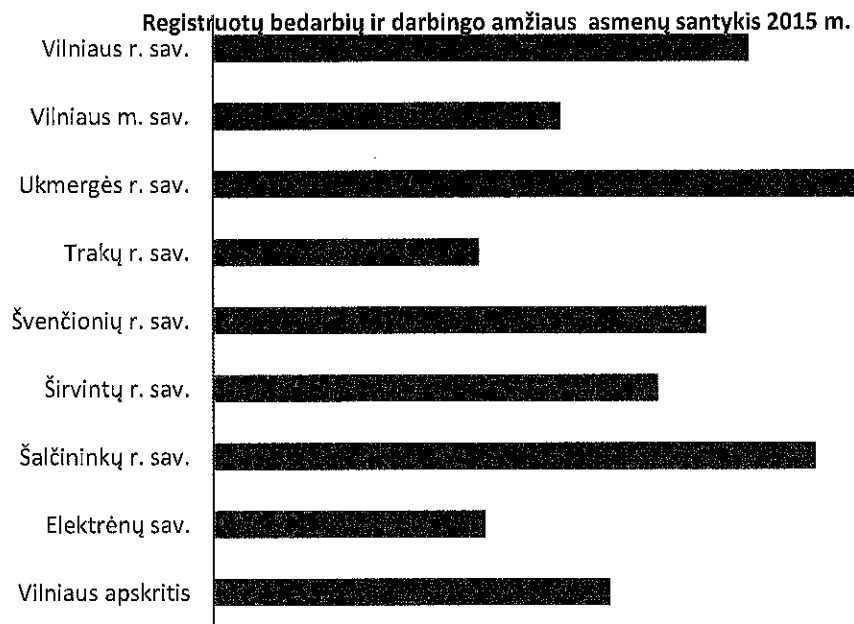
Ekonominė apžvalga. Šalčininkų mieste, kaip ir Šalčininkų rajone, vyrauja smulkus ir vidutinis verslas, sudarantis 72 proc. visų mieste veikiančių ūkio subjektų. Labiausiai išvystyti didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, statybos sektoriai. Smulkus ir vidutinis verslas, o taip pat ir didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sektoriai labiausiai išvystyti ir Lietuvoje, o taip pat Vilniaus apskrities miestuose – savivaldybių centruose.

Šalčininkų seniūnijos teritorijoje, panašiai kaip ir visame rajone, yra pramonės stoka. Tuo tarpu, ūkio subjektų, veikiančių Šalčininkų apylinkėse skaičius viršija vidutinį pramonės įmonių skaičių rajone. Dauguma įmonių teikia įvairias paslaugas: krovinių pervežimo, statybos, staliaus darbų bei medienos perdirbimo, transporto priemonių aptarnavimo, komercinių paslaugų bei kosmetinės priežiūros srityse. Didžiausioms darbo įstaigoms Šalčininkų miesto teritorijoje priklauso: statybos bendrovės „Namesta“ bei „Šalčininkų statyba“, siuvimo paslaugas teikianti įmonė „Spartukas“, bendrovė, užsiimanti energijos tiekimu „Elstatas“, transporto ir logistikos įmonės „Lotos Baltica“, UAB "Olertros logistika", UAB "Sontransa".

3.1.7. pav. Registruotų bedarbių skaičiaus pokytis Vilniaus apskrityje proc. per 2015 m. (Lietuvos darbo biržos duomenimis)

Statistikos departamento duomenys rodo, kad bedarbių skaičiaus pokytis Vilniaus apskrityje proc. per 2015 m. didėjo, nors per 2011-2015 metus registruotų bedarbių Lietuvoje mažėjo. Šalčininkų mieste registruotų bedarbių padaugėjo 0,8 proc., rajone – 1 proc.

3.1.8. pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis Vilniaus apskrityje proc. per 2015 m. (Lietuvos darbo biržos duomenimis)

2015 m. pabaigoje Šalčininkų mieste buvo registruoti 396 bedarbiai, kas sudaro 5,9 proc. Šalčininkų miesto gyventojų skaičiaus ir 8,3 proc. Šalčininkų miesto darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus. Ir nors pastarasis santykis yra mažesnis negu rajone (11,1 proc.), egzistuoja didelis vietos darbo vietų trūkumas, kadangi didelė Šalčininkų miesto gyventojų dalis dėl darbo priversta kasdien važinėti į Vilnių ar jo apylinkes, taip dalį poilsio ir uždarbio skiriant kelionei į darbą. Lietuvos darbo biržos duomenys rodo, kad Šalčininkų rajono savivaldybėje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis Vilniaus apskrityje (proc.) yra vienas iš didžiausių. Tai rodo, kad galintys dirbti žmonės neranda darbo, nenori dirbti arba stokoja praktinių žinių darbui pradėti. Nenorui dirbti įtakos turi ir mažiausias Vilniaus apskrityje darbo užmokestis.

Didžioji dalis Šalčininkų miesto verslo objektų yra susitelkę centrinėje miesto dalyje, kur pritraukiama daug lankytojų, verslo paslaugų vartotojų, verslo atstovų. Patogi įmonių geografinė padėtis, gerai išvystytas susisiekimo infrastruktūros tinklas sudaro palankias sąlygas tolimesnei verslo plėtrai ir naujo verslo kūrimui. Siekiant išlaikyti esamas verslo pozicijas bei jas sustiprinti, tikslinga kompleksiskai investuoti į patrauklios aplinkos verslui kūrimą.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 m. Šalčininkų rajono nedarbo lygis buvo 11,5 proc., o Šalčininkų miesto 7,1 proc. Siekdama skatinti įsidarbinimo galimybes Šalčininkų mieste, savivaldybė kartu su Lietuvos darbo biržos Šalčininkų poskyriu įgyvendina Viešųjų darbų programą ir kitas priemones.

Santykinai žemesnis, nei savivaldybėje nedarbo lygis rodo teigiamas tendencijas ir miesto pastangas skatinti užimtumą. Nors Šalčininkuose įgyvendinamos veiklos, skatinančios užimtųjų skaičiaus augimą, tačiau dažnai visoms iniciatyvoms įgyvendinti vis dar nepakanka lėšų. Taip pat nepakanka finansavimo iš visuomenės kylančioms iniciatyvoms įgyvendinti, kurios galėtų prisidėti prie gyventojų užimtumo ir verslumo skatinimo.

3.1.9. pav. Šalčininkų miesto žemėlapis.

Viešosios infrastruktūros apžvalga. Šiaurinė ir šiaurės-rytinė Šalčininkų miesto dalis yra laikoma pramonine, rytinė ir pietinė – gyvenamoji, čia stovi individualių gyvenamųjų namų kvartalai, pietrytinė – būsimoji miesto plėtros zona. Miesto centre vyrauja penkiaaukščiai daugiabučiai gyvenamieji namai, kuriose gyvena 4300 gyventojų. Miesto centre įrengta viešoji infrastruktūra: mokyklos, vaikų darželiai, gydymo įstaigos, įsikūrusios valstybės institucijos, įrengtos sporto aikštelės ir parkas su vasaros amfiteatru. Miestas išsidėstęs abipus Šalčios upės kur yra įrengti du tvenkiniai – upės praplatėjimai (Šalčininkų I ir II tvenkiniai). Pirmasis (I) yra arčiau centro ir mažesnis, antrasis (II) – šiaurės rytuose ir didesnis. Prie II tvenkinio įrengtas paplūdimys su persirengimo kabinomis, viešuoju tualetu, mašinų stovėjimo aikšte, paplūdimio tinklinio

A handwritten signature or mark in black ink, located in the bottom right corner of the page. It consists of several fluid, connected strokes, likely representing the name of the author or a representative of the organization.

aikštele. Paminėtina, kad Šalčininkai yra senas miestas. Pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose Šalčininkai minimi 1311 m. Petro Duisburgiečio kronikoje, kai Teutonų ordinas su didele kariuomene nusiaubė Šalčininkų apylinkes.

Šalčininkų mieste kultūros paslaugas teikia viena kultūros įstaiga, Kultūros centras, tačiau kultūros renginiai vyksta ir Šalčininkų Vagnerio rūmų "auksinėje" salėje (restauruotas kultūros paveldo objektas), taip pat Šalčininkų miesto parke įrengtame amfiteatre. Miesto parkas priskiriamas prie reprezentacinių ir rekreacinių objektų, esantis miesto rytinėje dalyje. Mieste vyksta, priklausomai nuo sezoniškumo, įvairūs renginiai: „Derliaus šventė“, „Daina prie Šalčios“, Šunų paroda, „Jaunimo vasara“, Užgavėnės. Reikia paminėti, kad Šalčininkų miestas yra lenkų kultūros centras, nes 71 proc. miesto gyventojų yra lenkai, o 11 proc. lietuviai.

Šalčininkų mieste netrūksta mažosios architektūros darbų. Šalčininkų rajono savivaldybės aikštėje stovi paminklas Adomui Mickevičiui – tai pagrindinis miesto simbolis. Prie Šalčininkų rajono ligoninės pastatytas paminklas popiežiui šv. Jonui Pauliui II, o prie Kultūros centro paminklas Konstantinui Kalinauskui.

Šalčininkuose veikia maldos namai – Šalčininkų šv. apaštalo Petro bažnyčia, Šalčininkų šv. Tichono maldos namai.

Šalčininkuose įsikūrę dauguma socialines paslaugas teikiančių rajono įstaigų: Šalčininkų rajono socialinių paslaugų centras, Šalčininkų rajono neįgaliųjų draugija, Šalčininkų rajono sutrikusio intelekto žmonių dienos užimtumo centras, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos Šalčininkų skyrius, Šalčininkų rajono savivaldybės vaikų globos namai.

Švietimo paslaugas Šalčininkų mieste teikia 7 ugdymo institucijos. 3 gimnazijos – Jano Sniadeckio gimnazija (lenkų dėstomąja kalba), "Santarvės" gimnazija (rusų dėstomąja kalba) „Lietuvos tūkstantmečio“ gimnazija, kuriose mokosi 1496 mokiniai. 2 ikimokyklinės ugdymo institucijos – lopšelis-darželis „Pasaka“ ir lopšelis-darželis „Vyturėlis“, kuriuos lanko 470 vaikų. Šalčininkų Stanislovo Moniuškos menų mokykla, kur muzikos, tapybos, baleto mokosi 250 mokinių. Šalčininkų specialioji mokykla skirta vaikams su negalia. Tačiau Šalčininkų mieste nėra nei vienos profesinio rengimo mokyklos.

Valstybinės ir vietos valdžios institucijos, paštas, rajono centrinė ligoninė, pirminės sveikatos priežiūros centras, viešoji biblioteka, taip pat dauguma paslaugų, pramonės ir verslo įmonių yra sutelktos Šalčininkų mieste. Galima teigti, kad Šalčininkų mieste sveikatos priežiūros ir socialinių įstaigų tinklas yra išvystytas pakankamai bei užtikrina šių paslaugų prieinamumą. Pagrindinės sveikatos ir socialinės priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos yra išsidėsčiusios miesto centrinėje dalyje. Toliau svarbu investuoti į šių paslaugų kokybės didinimą bei prieinamumą toliau nuo miesto centro esantiems gyventojams.

Prasiplėtus miesto riboms, atsirado poreikis skirti didesnę dėmesį buvusiose kaimiškose vietovėse gyvenantiems asmenims ir jų integracijai į miesto gyvenimą. Dalis gyventojų nepripranta prie naujų gyvenimo sąlygų, miestui taikomos tvarkos ir tempo, todėl kyla poreikis, bendradarbiaujant su buvusio kaimo teritorijose veikiančiomis organizacijomis arba Šalčininkų rajono vietos veiklos grupe, integruoti šiuos asmenis į miesto gyvenimą ir mažinti jų socialinę atskirtį, ypač galvojant apie nedirbanti, nesimokanti ir jokiose kitose aktyviose veiklose nedalyvaujanti jaunimą.

Svarbiausios gyventojų ir verslo aptarnavimo įstaigos yra išsidėsčiusios Šalčininkų miesto centre. Šios įstaigos yra gausiai lankomos gyventojų ir verslo atstovų, todėl svarbu užtikrinti, kad jos teiktų ne tik aukštos kokybės paslaugas, bet ir būtų teikiamos patrauklioje, sutvarkytoje aplinkoje, kurias būtų paprasta pasiekti transportu, įstaigos turėtų pakankamai automobilių statymo vietų. Taip pat tikslinga investuoti į įstaigų, kuriose teikiamos viešosios paslaugos, infrastruktūros būklės gerinimą.

Keliai su patobulinta danga Šalčininkų mieste sudaro apie 87,1 proc. visų miesto kelių su danga, tuo tarpu savivaldybėje šis rodiklis siekė 33,2 proc., regione – 27,4 proc., šalyje – 21,9 proc. 2013-2015 m. buvo vykdoma Šalčininkų kelių fragmentų modernizacija ir rekonstrukcija pagal projektus: „Šalčininkų miesto Krantinės gatvės asfaltavimas“, „Ligoninės teritorijos Šalčininkuose sutvarkymas ir kvartalo, esančio už ligoninės infrastruktūros įrengimas“, „Šalčininkų miesto individualių gyvenamųjų namų kvartalo už ligoninės sutvarkymas“, „Šalčininkų miesto gatvių infrastruktūros gerinimas“, „Stanislavo Moniuškos menų mokyklos pastato ir teritorijos sutvarkymas“, „Šalčininkų miesto urbanistinės infrastruktūros tvarkymas ir kraštovaizdžio formavimas“. ES projektų dėka buvo asfaltuotos Krantinės, Dainavos, Jogailos, Kovo 11-osios, šv. Jono Pauliaus II, Eišiškių, Ateities, Dzūkų, Statybininkų, Merkinės, Pamūrinės, Pušyno, A. Mickevičiaus, Vytauto, Pramonės, Bažnyčios, Plento gatvių atkarpos.

Gauti duomenys leido smarkiai pagerinti centrinių miesto gatvių būklę, tačiau vis dar esama gatvių tiek centre, tiek toliau nuo jo, kurių techninė būklė neatitinka didėjančių eismo poreikių. Prasiplėtęs ir vis dar plečiantis miestas reikalauja investicijų į naujų gatvių formavimą ir įrengimą. Šalčininkų mieste taip pat trūksta automobilių statymo vietų.

3.2. VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Patogi miesto strateginė–geografinė padėtis: miestas nutolęs nuo Vilniaus – 42 km, arti Baltarusijos pasienis ir tarptautiniai kelių ir geležinkelio perėjimo punktai. 2. Patogus ir greitas susisiekimas su sostine viešojo susisiekimo autobusais. 3. Didėjantis gyventojų skaičius mieste. 4. Gerėjantys migracijos rodikliai mieste, kurie leidžia daryti išvadą, jog miestas turi potencialo tapti darbingų žmonių miestu. 5. Didesnis už šalies vidurkį ir didėjantis vaikų skaičius. 6. Didelė, palyginus su Lietuva, darbingo amžiaus žmonių dalis 7. Mažėjantis socialinės pašalpos gavėjų ir išmokų skaičius. 8. Pakankamas viešasis paslaugas teikiančių įstaigų tinklas: sveikatos, socialinių paslaugų, švietimo, sporto ir pan. 9. Mieste vyraujantis smulkus ir vidutinis verslas, kuris yra vienas svarbiausių ekonomikos skatinimo elementų. 10. Geras švietimo įstaigų tinklas: 3 gimnazijos (lietuvių, lenkų ir rusų dėstymo kalbomis), neformalaus švietimo mokykla, specialioji mokykla. 11. Palankios sąlygos plėtoti turizmą ir su turizmu susijusias veiklas. 12. Tolygiai per metus išsidėstę ir įvairių amžiaus grupių poreikius atspindintys kultūros renginiai.	1. Mažėjantis jaunų žmonių (17-29 metų) gyventojų skaičius mieste – nepakankamai patraukli miesto gyvenamoji ir darbo aplinka, jaunimo užimtumo trūkumas. 2. Senstantys gyventojai ir didėjantis pensinio amžiaus žmonių skaičius. 3. Neigiamas migracijos saldo. 4. Didelis socialinės paramos gavėjų ir dėl jos besikreipiančių gyventojų skaičius. 5. Didesnis už apskrities vidurkį bedarbių, palyginus su darbingo amžiaus žmonėmis, skaičius. 6. Didelis vietos darbo vietų trūkumas, nereikalausiantys ilgų ir brangių kelionės į darbą sąnaudų. 7. Nuolat fiksuojami nauji socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių žmonių atvejai. 8. Mažas darbo užmokestis (mažiausias Vilniaus apskrityje). 9. Stiprių bendruomenių bei iniciatyvių žmonių, siekiančių prisidėti prie mieste vyraujančių socialinių ir ekonominių problemų sprendimo, trūkumas. 10. Profesinio rengimo mokyklos nebuvimas.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Įgyvendinti į įvairias bedarbių grupes (jaunimas, ilgalaikiai bedarbiai ir kt.) nukreiptas užimtumo skatinimo priemones. 2. Skatinti bendruomenių tarpusavio bendravimą ir bendradarbiavimą, siekiant spręsti mieste egzistuojančias socialines ir ekonomines problemas. 3. Skatinti socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų socialinę integraciją bei užimtumą. 4. Skatinti gyventojų verslumą, naujų įmonių ir darbo vietų kūrimąsi.	1. Nepakankamas finansavimas viešojo sektoriaus ir nevyriausybinių organizacijų užimtumo ir verslumo skatinimo iniciatyvoms įgyvendinti. 2. Kvalifikuotos darbo jėgos ir jaunimo migracija į kitus regionus. 3. Visuomenės senėjimas ir augantis socialinių paslaugų poreikis. 4. Nepakankama komunikacija ir veiksmų derinimas tarp vietos valdžios, verslo ir socialinių partnerių. 5. Bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų

5. Plėtoti psichosocialines ir sociokultūrinės paslaugas mieste. 6. Skatinti savanorytės veiklą ir savipagalbos grupių kūrimąsi, siekiant prisidėti prie socialinių problemų sprendimo mieste. 7. Skatinti socialinių partnerių bendradarbiavimą, siekiant spręsti mieste vyraujančias socialines ir ekonomines problemas. 8. Skatinti bendradarbiavimą su verslo partneriais, siekiant skatinti gyventojų užimtumą ir verslumą. 9. Plėsti ir tobulinti informacijos prieinamumo ir sklaidos kanalus, socialiniais ir ekonominiais klausimais. 10. Šviesti ir informuoti bendruomenę siekiant paskatinti socialiai pažeidžiamų žmonių integraciją.	- ir gyventojų pasyvumas ir nenoras prisidėti prie problemų sprendimo 6. Visuomenės abejingumas ir netolerancija socialinę atskirtį patiriantiems asmenims. 7. Nepakankama informacijos sklaida tarp asmenų, kuriems siekiama padėti išspręsti savo socialines ir/ar ekonomines problemas.

3.3. VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas

Šalčininkų miesto situacijos ir gyventojų poreikių analizė – vienas iš svarbiausių vietos plėtros strategijos rengimo etapų, todėl siekama išsiaiškinti vietos gyventojų požiūrį į miesto situaciją, sužinoti pagrindines problemas bei lūkesčius, Šalčininkų miesto VVG daug dėmesio skyrė gyventojų ir organizacijų poreikiams ištirti.

Gyventojų poreikių išsiaiškinimas ne tik aktyvina, bet ir įtraukia miesto žmones, padeda VVG priimti teisingus strateginius sprendimus. Šis vietos plėtros strategijos rengimo etapas yra vienas svarbiausių, kadangi gyventojų poreikių tyrimas ir tai kiek aktyviai į šį procesą bus įtraukti vietos gyventojai ir organizacijos didele dalimi nulemia vietos plėtros strategijos įgyvendinimo sėkmę.

Šalčininkų miesto VVG stengėsi surinkti kuo daugiau ir platesnės informacijos apie savo miesto žmonių poreikius, identifikuoti tikslinių gyventojų grupių problemas. Tuo pačiu buvo siekiama, kad surinkta informacija galėtų atspindėti miesto gyventojų nuomones. Tuo tikslu Šalčininkų miesto VVG valdybos susirinkime buvo aptartas ir patvirtintas vietos plėtros strategijos rengimo planas. Rengiant Šalčininkų miesto vietos plėtros strategiją buvo vykdomi įvairūs informacijos rinkimo, poreikių **tyrimo metodai**:

Susitikimai - diskusijos;

Vietos plėtros strategijos valdybos ir darbo grupės susirinkimai (protokolai pridedami, žr. priedus Nr. 6, 7 ir 8);

Viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono strateginių ir kitų dokumentų analizė.

Šalčininkų miesto situacijos analizė ir gyventojų poreikių tyrimas buvo atliekamas kompleksiškai ir nuosekliai, vykdamas šiuos etapus:

1. Viešinimas. Informacija apie svarbiausius vietos plėtros strategijos etapus buvo skelbiama Šalčininkų rajono savivaldybės internetinėje svetainėje („Parengta Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija“ – <http://www.salcininkai.lt/go.php/lit/Parengta-salcininku-miesto-vietos-pletros-strategija/8622/1>, „Kvietimas į Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos viešąjį pristatymą“ – <http://www.salcininkai.lt/go.php/lit/Kvietimas-i-salcininku-miesto-vietos-pletros-strategijos-viesaji-pristatyma/1>, „Pristatyta Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija“ – <http://www.salcininkai.lt/go.php/lit/Pristatyta-salcininku-miesto-vietos-pletros-strategija/8660>).

2015 m. gruodžio 17 d. buvo organizuoti mokymai ir pristatyti vietos plėtros strategijos rengimo reikalavimai Šalčininkų miesto vietos veiklos grupės valdybos nariams (sąrašas pridedamas, žr. priedą Nr. 2).

2016 m. vasario 2 d. buvo organizuotas viešas parengtos Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos pristatymas (sąrašas pridedamas, žr. priedą Nr. 3).

Informacija apie Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos rengimo eigą buvo viešinama vietinėje spaudoje (straipsniai pridedami, žr. priedą Nr. 4).

Apie rengiamą Šalčininkų miesto vietos plėtros strategiją informavo trys A2 dydžio plakatai, pakabinti Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos, Kultūros centro ir Šalčininkų seniūnijos patalpų skelbimų lentose (nuotraukos pridedamos, žr. Priedą Nr. 9).

2. Susitikimai – diskusijos. Ypač didelis dėmesys ir pagrindinis akcentas buvo skirtas betarpiam bendravimui su vietos bendruomenės atstovais, siekiant išsiaiškinti ir išgryninti jų lūkesčius vietos plėtros strategijai. Todėl 2015 m. gruodžio – 2016 m. sausio mėnesiais buvo organizuota 10 susitikimų (sąrašai pridedami, žr. priedą Nr. 5), kuriuose dalyvavo Šalčininkų miesto bendruomenių ir kitų nevyriausybinų organizacijų atstovai, vietos verslininkai, biudžetinių įstaigų atstovai, Šalčininkų miesto seniūnaičiai. Susitikimų metu buvo informuojama apie naujojo finansavimo laikotarpio kryptis ir prioritetus Europos Sąjungos, Nacionaliniu ir vietos lygmenimis. Susitikimų metu vietos gyventojai buvo kviečiami aktyviai išsakyti savo lūkesčius, identifikuoti miesto ir atstovaujamos teritorijos poreikius bei įvardinti stiprybes ir silpnybes. Susitikimų – diskusijų metu buvo naudotas „Smegenų šturmo – idėjų lietaus“ metodas, kuris padėjo išsiaiškinti esamą situaciją mieste, galimas plėtros kryptis ir taip reikšmingai prisidėjo prie VVG strateginių sprendimų.

Suformuluota vizija ir atlikta rajono situacijos analizė bei poreikių tyrimas ir skirtingų bendruomenės narių nuomonių palyginimas leido identifikuoti svarbiausius Šalčininkų miesto

vietos veiklos grupės plėtros poreikius, numatyti tokius vietos plėtros strategijos (toliau – VPS) prioritetus ir priemones, kuriose numatyta ne tik įsivaizduojama Šalčininkų miesto ateitis, bet ir įvertintos realios jos įgyvendinimo galimybės.

Taikytas „sniego gniūžtės“ susitikimų dalyvių atrankos tipas. Į susitikimus buvo kviečiami aktyvūs ir pasyvūs vietos bendruomenės nariai. Bendruomenės narių įtraukimas vyko per formalių ir neformalių bendruomeninių organizacijų lyderius, kurie jau dalyvauja bendruomeninėje ir kitose veiklose, gerai pažįsta vietovę ir gyventojus. Jų buvo prašoma pakviesti į susitikimus aktyvius ir pasyvius vietos bendruomenės narius pagal kriterijus: verslininkai, socialinės atskirties grupių atstovai, dirbantys ir užimti asmenys, taip pat buvo prašoma atkreipti dėmesį, kad atvykę dalyviai būtų abiejų lyčių atstovai, skirtingo amžiaus ir požiūrio. Taip lyderiai buvo tarpininkais, įtraukiančiais savo pažįstamus į vietos plėtros strategijos rengimą, kuriame jau ir patys dalyvauja. Kiekviena bendruomenė buvo skatinama išanalizuoti savo gyvenamosios vietovės išteklius, nustatyti unikalius ir apsibrėžti prioritetinius vietovės plėtros poreikius.

Susitikimų metu buvo siekiama išsiaiškinti: opiausias gyvenamosios vietovės problemas, kokioms paramos sritims gyventojai teiktų prioritetą laikotarpiui iki 2020 metų, atitinkamų paslaugų trūkumą gyvenamojoje vietoje, gyventojų nuomonę apie patraukliausias ekonomines veiklas, bendruomeninį verslą bei jaunimo situaciją.

Jaunimo diskusijų grupės. Siekiant išsiaiškinti jaunimo poreikius bei jų požiūrį į Šalčininkų miesto situaciją buvo organizuotas atskiras susitikimas su moksleiviais. Į susitikimą taip pat atvyko su jaunimu dirbančių organizacijų ir įstaigų atstovai. Susitikimas vyko iš anksto numatytais temomis organizuojant atvirą diskusiją.

3. Viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono strateginių ir kitų dokumentų analizė. Siekiant kuo tiksliau išanalizuoti Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos teritoriją, buvo organizuotas duomenų rinkimas iš potencialių duomenų šaltinių. Šalčininkų rajono savivaldybės Informacijos, kultūros ir turizmo skyriaus buvo paprašyta pateikti informaciją apie Šalčininkų miesto teritorijoje esančius kultūros ir istorijos objektus bei vertybes, plėtojamą tautinį paveldą bei organizuojamus tradicinius renginius.

Šalčininkų rajono savivaldybės Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos skyriaus prašyta pateikti bendrą Šalčininkų miesto situaciją dėl asmenų, patiriančių socialinę atskirtį ir susiduriančių su ekonomine sunkumais bei apie įstaigas susijusias su socialinių paslaugų teikimu ir namų ūkių būkle.

Šalčininkų rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus prašyta pateikti duomenis apie savivaldybei pavaldžias Šalčininkų miesto švietimo įstaigas ir organizacijas, taip pat nurodyti jose besimokančių asmenų skaičių ir naudojamų pastatų būklę.

Šalčininkų rajono savivaldybės ir Šalčininkų seniūnijos tarnautojų ekspertinė apklausa. Tai kokybinis tyrimas, kai ekspertui prilyginamas savo srities savivaldybės ar seniūnijos specialistas, suteikė Šalčininkų miesto VVG patikimą informaciją apie padėtį Šalčininkų mieste. Pateikdami duomenis ekspertai-specialistai pildė Šalčininkų miesto VVG parengtą duomenų rinkimo anketą ir (arba) duomenis pateikė kita forma (vidaus dokumentus, pildomas lenteles, išrašus iš duomenų bazės ir pan.).

VPS rengimo metu buvo kaupiama įvairi kiekybinė ir kokybinė informacija. Ši informacija buvo nuolat analizuojama ir sisteminama Šalčininkų miesto VVG. Šiame etape buvo organizuoti Šalčininkų miesto VVG susirinkimai, kurių metu teikiami įvairūs siūlymai, vertinimai ir daromos įvairios vyraujančių gyventojų poreikių išvalgos. Atskirų susirinkimų metu buvo atlikta Šalčininkų miesto stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizė, apibrėžti plėtros poreikiai. Taip pat panaudojant susitikimų – diskusijų metu gautą informaciją nustatyti VPS prioritetai, priemonės, veiklos kryptys bei numatytas finansinis planas.

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija yra orientuota į socialinės įtraukties didinimą, socialinės atskirties mažinimą, nedarbo didinimą ir skurdo mažinimą, sutelkiant vietos bendruomenės, verslo ir vietos valdžios ryšius. Siekiant socialinės integracijos tikslų, strategija orientuota į neaktyvių darbingų gyventojų užimtumo didinimą, smulkiojo verslo skatinimą, socialinių paslaugų plėtojimą, siekiant socialinės integracijos.

Šalčininkų miesto vietos veiklos grupės analizės metu išaiškėję poreikiai:

- pagalba kuriant naujas darbo vietas;
- skatinti verslumą;
- stiprinti bendruomenės, ugdyti jų kompetencijas, aktyvinti gyventojus;
- didinti jaunimą motyvaciją dirbti, veikti, gyventi ir kurti verslą Šalčininkų mieste;
- skatinti verslo, nevyriausybinę organizacijų, biudžetinių įstaigų ir valdžios bendradarbiavimą;
- gerinti jaunimo laisvalaikio užimtumą, didinti įsitraukimą į socialinį miesto gyvenimą;
- didinti socialinių paslaugų prieinamumą ir atvirumą socialinę riziką ir atskirtį patiriančioms gyventojams.

Eil. Nr.	VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas (prioriteto mažėjimo tvarka)	Poreikį pagrindžiantys SSGG teiginiai	Sąsaja su Vilniaus regiono ITVP	Poreikio tenkinimas iš VPS lėšų
1.	Pagalba kuriant naujas darbo vietas	5, 6 ir 8 silpnybės, 3, 6, 7, 9, 11 stiprybės	1 tikslo 1.2 ir 1.3 uždaviniai	Tenkinamas
2.	Verslumo skatinimas	1, 2, 4, 10	1 tikslo 1.2 ir 1.3	Tenkinamas

		silpnybės, 4, 6 stiprybės	uždaviniai	
3.	Bendruomenių stiprinimas, jų kompetencijų ugdymas ir gyventojų aktyvinimas	2, 3, 9 silpnybės, 8, 10 stiprybės	1 tikslo 1.3 uždavinys	Tenkinamas
4.	Jaunimo motyvacijos dirbti, veikti, gyventi ir kurti verslą Šalčininkų mieste didinimas	1, 3 silpnybės, 5, 10, 12 stiprybės	1 tikslo 1.3 uždavinys	Tenkinamas
5.	Verslo, nevyriausybinių organizacijų, biudžetinių įstaigų ir valdžios bendradarbiavimo skatinimas	9, 10 silpnybės, 8, 9, 10, 11 stiprybės	1 tikslo 1.2 ir 1.3 uždaviniai	Tenkinamas
6.	Jaunimo laisvalaikio užimtumo gerinimas, jo įsitraukimo į socialinį gyvenimą didinimas	1, 3 silpnybės, 5, 8, 12 stiprybės	1 tikslo 1.3 uždavinys	Tenkinamas
7.	Socialinių paslaugų prieinamumo ir atvirumo socialinę riziką ir atskirtį patiriantiems gyventojams didinimas	2, 4, 7 silpnybės, 8 stiprybė	1 tikslo 1.4 uždavinys	Tenkinamas iš dalies, nes socialinės įstaigos negalės dubliuoti savo paslaugų per projektus

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija **atitinka**:

- Vilniaus regiono plėtros plano 2014-2020 m. 2 prioriteto „Aukšta gyvenimo kokybė“ 2.1. tikslo „Pagerinti gyvenimo kokybę, sudarant sąlygas ekonominio augimo naudą pajusti visiems regiono gyventojams“ 2.1.4. uždavinį „Sumažinti socialinę įtampą tarp atskirų regiono teritorijų ir visuomenės grupių, užtikrinant socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių integraciją ir pagrindinių paslaugų šioms grupėms prieinamumą (kokybiškas ir nebrangias paslaugas);
- Vilniaus regiono integruotos teritorijų vystymo programos 1 tikslo „Padidinti užimtųjų skaičių Vilniaus regione, skatinant naujų vietinių darbo vietų kūrimą tikslinėse ir susietose teritorijose“ 1.2 uždavinį „Pagerinti sąlygas smulkiajam verslui Ukmergės, Šalčininkų, Švenčionių, Širvintų, Lentvario ir Elektrėnų miestuose bei susietose teritorijose“, 1.3 uždavinį „Sumažinti neaktyvių gyventojų dalį savivaldybėse, kuriose yra tikslinės ir susietos teritorijos“, 1.4 uždavinį „Pagerinti funkcinį Vilniaus regiono balansą, skatinant rinktis gyvenamąją vietą darbo vietų kūrimo potencialą turinčiuose urbanistiniuose centruose (tikslinėse teritorijose ir susietoms teritorijoms priskirtuose urbanistiniuose centruose)“.

4. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS

4.1. Vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijai nustatyti tikslai ir uždaviniai bei jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai. Strategijoje nustatyti tikslai ir uždaviniai yra realūs ir įgyvendinami, jų pasiekimai yra išmatuojami.

4.1. lentelė. Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija

1. TIKSLAS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
SKATINTI ŠALČININKŲ MIESTO GYVENTOJŲ VERSLUMĄ IR UŽIMTUMĄ	2017	2022
Svarstyti alternatyvūs tikslai: „Pritraukti į tikslinę teritoriją stambias įmones, sukuriančias daug darbo vietų“ ir „Remti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus, besikuriančius Šalčininkų mieste“. Tikslų alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: Tikslas „Skatinti Šalčininkų miesto gyventojų verslumą ir užimtumą“ daro didesnę teigiamą įtaką socialinei sričiai, demografijai ir yra optimalus, sprendžiant teritorijos problemas ir išnaudojant stiprybes ir galimybes. Tikslas sprendžia SSSG analizėje nurodytas 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10 silpnybes bei siekia sumažinti 1, 2 ir 4 grėsmes, pasinaudojant 1, 3, 4, 6, 9, 11 stiprybėmis bei 1, 4, 8, 9 galimybėmis. Efekto rodikliai: • Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis: prieš strategijos įgyvendinimą – 8,3 proc., po strategijos veiklų įgyvendinimo – 8,2 proc.; • Verslumo lygis (veikiančių SVV įmonių skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų): prieš strategijos įgyvendinimą – 14,4, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 14,9; Rezultato rodikliai: • BIVP projektų veiklų dalyviai, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 25; • Įgyvendinant BIVP projektų veiklas naujai sukurtų darbo vietų skaičius, praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 3		
1.1. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
GERINTI ŠALČININKŲ MIESTO GYVENTOJŲ ĮSIDARBINIMO GALIMYBES IR ĮSIDARBINAMUMO GEBĖJIMUS	2017	2022
Produkto rodikliai: • BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 10; • Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 2; • Suorganizuotų gyventojų įsidarbinimo galimybes didinančių renginių skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 3. Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Steigti verslo inkubatorius“ ir „Ugdyti gyventojų verslumo įgūdžius integruojant verslumo mokymus į visas ugdymo pakopas“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Gerinti Šalčininkų miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes ir įsidarbinamumo gebėjimus“.		

1.2. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
PLĖTOTI NEFORMALIAS VERSLUMĄ SKATINANČIAS INICIATYVAS	2017	2022
Produkto rodikliai: • BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 20; • Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 2; • Suorganizuotų verslumą skatinančių renginių skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 7.		
Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Skatinti verslo įmones įdarbinti ilgalaikius bedarbius ir neaktyvius gyventojus“; „Plėtoti amatų verslą tikslinėje teritorijoje“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Plėtoti neformalias verslumą skatinančias iniciatyvas“.		
1.3. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
PLĖTOTI BENDRADARBIAVIMĄ IR INFORMACIJOS SKLAIDĄ	2017	2022
Produkto rodikliai: • BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 15; • Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 2; • Partnerių, su kuriais bendradarbiaujama, skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 4.		
Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Teikti informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ar kitas paslaugas“, „Vykdėti veiklas, siekiant suteikti pagalbą įsidarbinant“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Plėtoti bendradarbiavimą ir informacijos sklaidą“.		
2. TIKSLAS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
DIDINTI BENDRUOMENIŲ SOCIALINĘ INTEGRACIJĄ, MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ ŠALČININKŲ MIESTE	2017	2022
Svarstytos šios tikslų alternatyvos: „Stiprinti NVO, dirbančių socialinių paslaugų srityje, administracinius gebėjimus“ ir „Skatinti tikslinės teritorijos gyventojus užsiimti savanoriška veikla“. Tikslų alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: Tikslas „Didinti bendruomenių socialinę integraciją, mažinti socialinę atskirtį Šalčininkų mieste“ yra labiau orientuotas į socialiai jautrias gyventojų grupes ir daro didesnę teigiamą įtaką socialinei sričiai, demografijai ir yra optimalus, sprendžiant teritorijos problemas ir išnaudojant stiprybes ir galimybes.		

Tikslas sprendžia SSSG analizėje nurodytas 2, 4, 7, 9 silpnynes bei siekia sumažinti 1, 3, 5, 6, 7 grėsmes pasinaudojant 6, 7, 8, 12 stiprybėmis bei 2, 3, 5, 6, 7, 10 galimybėmis.

Efekto rodikliai:

- Socialinės paramos gavėjų skaičius, tenkantis 1.000 gyventojų: prieš strategijos įgyvendinimą – 51,2, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 49,8;

Rezultato rodikliai:

- Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujantys dalyviai (vietos bendruomenės nariai) praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 15;
- Įgyvendinant BIVP projektų veiklas išplėstų socialinių paslaugų skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 3.

2.1. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
PLĖTOTI PSICHOSOCIALINES IR SOCIOKULTŪRINES PASLAUGAS	2017	2021

Produkto rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 135;
- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 9;
- Išplėstų psichosocialinių ir sociokultūrinių paslaugų skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 3;
- Suorganizuotų renginių, skirtų miesto gyventojų socialinei integracijai didinti, skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 10

Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą“ ir „Gerinti socialinius miesto gyventojų įgūdžius“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Plėtoti psichosocialines ir sociokultūrines paslaugas“.

2.2. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
DIDINTI SAVANORIŲ, BENDRUOMENĖS NARIŲ, DIRBANČIŲ SU SOCIALINĖJE ATSKIRTYJE ESANČIAIS ŠALČININKŲ MIESTO ASMENIMIS, SKAIČIŲ IR JŲ GEBĖJIMUS	2017	2021

Produkto rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 50;
- Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 4;

Suorganizuotų asmenų, dirbančių su socialinės rizikos asmenimis, gebėjimus didinančių renginių skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 12.		
Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Sukurti ir išplėtoti savanorių ugdymo sistemą“ ir „Pritraukti į savanorystę neaktyvius darbo rinkoje žmones“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Didinti savanorių, bendruomenės narių, dirbančių su socialinėje atskirtyje esančiais Šalčininkų miesto asmenimis, skaičių ir jų gebėjimus“.		
2.3. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
VYKDYTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS SKLAIDĄ, TARPININKAUTI TEIKIANT ŠIAS PASLAUGAS	2017	2022
Produkto rodikliai: - BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 15; - Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 3; - Informacinių iniciatyvų, apie socialines paslaugas, skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 9.		
Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Teikti socialinio informavimo paslaugas“, „Vykdėti veiklas, siekiant suteikti socialinę pagalbą“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Vykdėti informacijos apie socialines paslaugas sklaidą, tarpininkauti teikiant šias paslaugas“.		
2.4. UŽDAVINYS	METAI	
	Pradžia	Pabaiga
PLĖTOTI SOCIALINĖS PAGALBOS NAMUOSE PASLAUGAS, SIEKIANT SOCIALINĖS INTEGRACIJOS DIDINIMO	2017	2022
Produkto rodikliai: - BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes): prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 10; - Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 2; - Išplėstų socialinės pagalbos namuose paslaugų skaičius: prieš strategijos įgyvendinimą – 0, po strategijos veiklų įgyvendinimo – 3.		
Svarstyti alternatyvūs uždaviniai: „Siekti socialinės rizikos asmenų integracijos juos įdarbinant“ ir „Pritraukti į savanorystę neaktyvius darbo rinkoje žmones“. Uždavinio alternatyvų pasirinkimo įvertinimo išvada: pasirinktas uždavinys „Plėtoti socialinės pagalbos namuose paslaugas, siekiant socialinės integracijos didinimo“.		

4.2. Vietos plėtros strategijos integruotumas ir novatoriškumas

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės yra integruotos ir inovatyvios. Šiuo metu Lietuvoje daugiausiai vyrauja tradiciniai socialinių ir ekonominių problemų sprendimo būdai – socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas patiriantiems asmenims (pvz. bedarbiams) mokamos įvairios pašalpos, taikomos piktnaudžiavimo šiomis pašalpomis reguliavimo priemonės. Tokiu būdu socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas patiriantys asmenys izoliuojami nuo visuomenės ir bendruomeninio gyvenimo. Jų problemos sprendžiamos orientuojantis į trumpalaikio, bet ne į ilgo laikotarpio rezultatus.

Tuo tarpu daugelyje pažangesnių Europos valstybių yra siekiama ne finansiškai paremti ar sušelpiti asmenį, patiriantį socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas, tačiau padėti tokiam asmeniui integruotis į visuomenę ir užsidirbti pragyvenimui būtinų lėšų. Tam pasitelkiamos informacinės sklaidos priemonės, ugdomi socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas patiriančių asmenų gebėjimai pasirūpinti savimi ir savo šeimos nariais, bendrauti su kitais bendruomenės nariais bei aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Būtent į pastaruosius siekius yra orientuota ir Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija. Šių siekių strategijoje siekiama pasitelkiant ne kažkokią vieną priemonę, tačiau į socialinių ir ekonominių problemų sprendimą integruojant keletą skirtingų priemonių (pvz. mokymai, gerosios patirties perėmimas, savanorystė, savipagalba ir pan.). Dėl to Šalčininkų miesto vietos plėtros strategiją galima laikyti ne tik inovatyvia, tačiau ir integruota.

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijoje inovacijos nereiškia kūrimo tokių sprendimų arba priemonių, kurios iki šiol nebuvo žinomos ar taikomos. Tačiau strategijoje laikomasi nuostatos, jog didžiulę naudą gali suteikti ir kūrybiškas kitų bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų patirties perėmimas. Svarbu suprasti, jog net pačios efektyviausios priemonės, taikytos vienoje vietovėje, gali neduoti laukiamo rezultato kitoje vietovėje. Taikant priemones svarbiausiai yra įvertinti vietovės ir joje paplitusių problemų specifika. Ir priešingai, net ir nedidelė permaina jau išbandytoje ar net pasenusioje laikyta priemonėje, gali tapti puikia inovacija vietovei, kurioje ji anksčiau nebuvo pritaikyta.

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija orientuota ne į trumpo laikotarpio problemų sprendimą, bet į ilgalaikį poveikį Šalčininkų miestui. Vietos plėtros strategija buvo rengiama bendradarbiaujant bendruomenei, verslo ir vietos valdžios atstovams. Tokį strategijos rengimo metodą taip pat galima laikyti integruotu ir novatoriškus, nes sprendimai buvo priimami ne „iš viršaus į apačią“ principu, tačiau priešingai – „iš apačios į viršų“. Viešas dialogas apie vietos plėtrą

atskleidė didelę vietos gyventojų poreikių įvairovę ir sudėtingą problemų sprendimo kontekstą. Vietos veiklos grupė, priimdama sprendimus, visais strategijos rengimo etapais konsultavosi su bendruomenėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Tai buvo novatoriškas ir atviras procesas, nes reikėjo suderinti įvairius pasiūlymus.

Įgyvendinant strategiją, vietos projektų atrankos metu bus taikomos naujausios informacinės ir komunikacinės technologijos, novatoriškumo ir naujumo principas įgyvendinamas mažinant informacinę izoliaciją, užtikrinant, jog projektų atranka vyktų bendradarbiaujant verslo, vietos valdžios, bendruomenės atstovams. Tokiu būdu vykdoma atranka leis stiprinti bendruomeninius ryšius, garantuoti atvirą ir skaidrą projektų atrankos procesą. Inovatyvių vietos projektų įgyvendinimo metu bus stengiamasi palaikyti sąveiką tarp skirtingų gyventojų, verslo, valdžios segmentų, siekiant įsitikinti projektų įgyvendinimo intensyvumu, vietos poreikių tenkinimo, projektinių veiklų koordinavimo sėkme. Bendradarbiavimo metu bus kuriami ir plėtojami įvairiausi veiklos efektyvinimo metodai, ieškoma bendrų sprendimų projektų įgyvendinimo efektyvumui užtikrinti, skatinamas atvirumas, siekiant visapusiško bendruomenės įsitraukimo. Projektų rezultatų sklaida bus užtikrinama remiantis visuotinum principu: informacija apie VVG teritorijoje vykdytus projektus, pasitelkiant viešinimo veiklas, modernias informacines technologijas, bus prieinama visoje vietos veiklos grupės teritorijoje, nepriklausomai nuo socialinės padėties ir kt.

5. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANT VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS

Šalčininkų miesto bendruomenės dalyvavimas rengiant vietos plėtros strategiją buvo plėtojamas keliomis kryptimis.

Kaip vieną iš bendravimo su vietos bendruomene, rengiant vietos plėtros strategiją, būdų, Šalčininkų miesto VVG pasirinko maksimalų betarpišką valdybos narių pasiekiamumą suinteresuotiems bendruomenės nariams: Šalčininkų seniūnijos skelbimų lentoje buvo pakabintas pranešimas su valdybos narių kontaktais bei koku metu ir kur juos galima sutikti taip, kad bent vienas valdybos narys visada būtų pasiekiamas dienos metu ir suinteresuoti asmenys galėtų ateiti, pristatyti savo poreikius, idėjas ir sužinoti apie rengiamos vietos plėtros strategijos galimybes.

Siekiant išsiaiškinti jaunimo poreikius bei jų požiūrį į Šalčininkų miesto situaciją buvo vykdyti susitikimai su moksleiviais. Organizuota jaunimo diskusijų grupė, kurioje buvo diskutuojama ir aiškinamasi jaunimo poreikius iš anksto numatytais temomis.

Rengiama Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija buvo viešinama internete, spaudoje bei susitikimų-diskusijų su Šalčininkų miesto gyventojais, bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų, verslo, o taip pat kitų interesų grupių atstovais metu.

Pirmasis straipsnis, trumpai pristatantis pačią VVG, jos tikslus ir esmę, buvo išspausdintas spaudoje (laikraštyje) 2015 m. liepos 31 d. bei patalpintas Šalčininkų savivaldybės interneto puslapyje www.salcininkai.lt. Skelbimas, trumpai pristatantis projekto veiklas ir esmę, o taip pat kviečiantis visus suinteresuotus asmenis dalyvauti strategijos rengime ir teikti pasiūlymus buvo pakabintas Šalčininkų seniūnijos, Šalčininkų kultūros centro ir savivaldybės informaciniuose centruose 2015 m. lapkričio 3.

2015 m. lapkričio 16 d. kaip papildoma viešinimo priemonė buvo pasirinkta pranešimai telefonu Šalčininkų mieste veikiančioms organizacijų atstovams, siekiant į strategijos rengimą įtraukti kiek galima didesnę suinteresuotų grupių atstovų skaičių ir pakviesti į Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos pristatymui ir aptarimui skirtą renginį, kuris įvyko 2015 m. lapkričio 19 d. Šalčininkų seniūnijos salėje, adresu Vilniaus g. 30 Šalčininkai.

Renginio metu, įvykusio 2015 m. lapkričio 19 d., buvo pristatyta išsami informacija apie Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos rengimą. Susitikimą moderavo Šalčininkų miesto vietos veiklos grupės pirmininkas Gžegož Jurgo. Jis išsamiai pristatė atliktus darbus ir vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių nuostatas bei principus. Konsultacinės įmonės UAB „DAG grupė“ atstovas renginio dalyviams įvardino remiamas veiklos sritis, vietos plėtros strategijos vertinimo etapus ir kriterijus. Renginio metu taip pat buvo aptarta Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijos rengimo metodika ir darbų organizavimo planai. Organizacijų nariai aktyviai dalyvavo diskusijoje, siekdami sužinoti, kas bus tinkami pareiškėjai, kokie projektai ir kokios vertės bus tinkami finansuoti. Renginio metu buvo nuspręsta dar ne kartą organizuoti tikslinių grupių susitikimus, siekiant išklausti visus pasiūlymus, išsiaiškinti problemines sritis.

Visi vietos plėtros strategijos rengimu suinteresuoti atstovai buvo pakviesti sudalyvauti susitikimuose-diskusijose su Šalčininkų miesto VVG ir aptarti pasiūlymus strategijos formulavimui. Susitikimai įvyko 2015 m. gruodžio 28-29 d. ir 2016 m. sausio 20 d. Šalčininkų seniūnijos salėje. Susitikimų metu buvo diskutuojama apie vietos plėtros strategijos tikslus, uždavinius ir konkrečius veiksmus, skirtus šiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, svarstomos tikslų ir uždavinių alternatyvos bei ieškoma geriausio sprendimo.

Paskutinių susitikimų 2016 m. sausio 20 d. metu taip pat buvo diskutuojama apie preliminarią strategijos veiksmų planą, formuluojant konkrečius tikslus ir uždavinius atitinkančius Šalčininkų miesto gyventojų poreikius mažinant nedarbą. Susitikimo metu buvo nuspręsta orientotis į smulkaus verslo ir užimtumo didinimą, taip siekiant kuo didesnės darbingų neaktyvių

gyventojų socialinės integracijos, palengvinančios situaciją darbo rinkoje. Taip pat akcentuotas dėmesys mažiau galimybių turinčiai paauglių ir jaunimo grupei kaip potencialui, galinčiam mažinti nedarbo rodiklius. Atkreiptinas dėmesys ir į vaikus auginančias mamas. Pažymėtina, jog mamos, būdamos vaiko auginimo atostogose, praranda darbo rinkai reikalingus įgūdžius, todėl būtina suteikti galimybes jų užimtumo didinimui ir verslumo skatinimui, siekiant padėti joms sugrįžti į darbo rinką.

Atlikus Šalčininkų miesto tiriamąją studiją, surinkus poreikius ir pasiūlymus iš Šalčininkų miesto gyventojų, bendruomenių, nevyriausybinų organizacijų, verslo ir kitų interesų grupių atstovų bei galutinai apibendrinus visus rezultatus, buvo parengta Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija, kuri 2016 m. sausio 26 d. buvo patalpinta Šalčininkų rajono savivaldybės interneto puslapyje bei internetu, kviečiant visus interesų grupių atstovus pateikti pastabas strategijai.

Atlikus visus koregavimo, taisymo ir derinimo darbus ir procedūras 2016 m. vasario 2 d. įvyko vietos plėtros strategijos viešasis pristatymas Šalčininkų miesto gyventojams ir bendruomenės nariams Šalčininkų seniūnijos posėdžių salėje Vilniaus g. 30, Šalčininkai. Gavus pastabas, į jas buvo atsižvelgta ir galutinai buvo parengta Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija. Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija buvo patvirtinta pagal visas procedūras, numatytas Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėse, patvirtintose LR Vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. IV-36.

Taikytos viešinimo ir konsultavimosi priemonės yra pakankamos Šalčininkų miesto VVG vietos plėtros strategijai parengti, kadangi tai buvo ne vienkartinė, bet besitęsianti veikla visos strategijos rengimo metu. Apie strategijos rengimą buvo informuojama ir pasiūlymai renkami net trimis skirtingomis priemonėmis: spausdinant straipsnius internete, viešinant spaudoje, organizuojant susitikimus su interesų grupių atstovais.

Gauti pasiūlymai buvo sistemunami, aptariami Šalčininkų miesto VVG ir dar kartą diskutuojami viešų susitikimų metu. Pasiūlymai buvo atmetami arba priimami bendru sutarimu, balsavimo būdu.

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

Veiksmo pavadinimas	Veiksmo vykdytojas	Veiksmo įgyvendinimo laikotarpis		Lėšų poreikis EUR			
		Pradžia	Pabaiga	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	Valstybės biudžeto	Savivaldybės biudžeto lėšos	Privačios lėšos
TIKSLAS		SKATINTI ŠALČININKŲ MIESTO GYVENTOJŲ VERSLUMĄ IR UŽIMTUMĄ					
1.1. UŽDAVINYS		GERINTI ŠALČININKŲ MIESTO GYVENTOJŲ ĮSIDARBINIMO GALIMYBES IR ĮSIDARBINAMUMO GEBĖJIMUS					
1.1.1. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų neformalus švietimas bei pagalba įdarbinant	Viešasis juridinis asmuo Privatus juridinis asmuo Biudžetinė įstaiga	2017	2021	9345,33	824,59	0	824,60
1.1.2. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų praktinių įgūdžių įgijimas bei savanorystė	Privatus juridinis asmuo Viešasis juridinis asmuo	2017	2022	7654,67	675,41	0	675,42
1.2. UŽDAVINYS		PLĖTOTI NEFORMALIAS VERSLUMĄ SKATINANČIAS INICIATYVAS					
1.2.1. Neformalių iniciatyvų, skirtų gyventojų užimtumui didinti ar jų verslumui skatinti, palaikymas bei pagalbos jaunam verslui teikimas	Privatus juridinis asmuo Viešasis juridinis asmuo	2017	2021	64600,00	5700,00	0	5700,00

1.3. UŽDAVINYS		PLĖTOTI BENDRADARBIAVIMĄ IR INFORMACIJOS SKLAIDĄ					
1.3.1. Verslo kūrimo ir pradedamo verslo plėtojimo gebėjimų stiprinimas, bendradarbiaujant su kitomis vietos veiklos grupėmis	Viešasis juridinis asmuo	2017	2022	16632,80	1467,60	1467,60	0
2. TIKSLAS		DIDINTI BENDRUOMENIŲ SOCIALINĘ INTEGRACIJĄ, MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ ŠALČININKŲ MIESTE					
2.1. UŽDAVINYS		PLĖTOTI PSICHOSOCIALINES IR SOCIOKULTŪRINES PASLAUGAS					
2.1.1. Socialinių paslaugų teikimas socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams	Biudžetinė įstaiga Viešasis juridinis asmuo	2017	2021	48340,04	4265,30	4265,31	0
2.1.2. Organizuoti renginius, skirtus miesto gyventojų socialinei integracijai didinti	Biudžetinė įstaiga Viešasis juridinis asmuo	2017	2021	50908,20	4491,90	4491,90	0
2.2. UŽDAVINYS		DIDINTI SAVANORIŲ, BENDRUOMENĖS NARIŲ, DIRBANČIŲ SU SOCIALINĖJE ATSKIRTYJE ESANČIAIS ŠALČININKŲ MIESTO ASMENIMIS SKAIČIŲ					
2.2.1. Savanorių gebėjimų, teikiant ir vystant socialines paslaugas, mokymas ir ugdymas	Biudžetinė įstaiga Viešasis juridinis asmuo	2017	2022	28670,50	2529,75	0	2529,75
2.3. UŽDAVINYS		VYKDYTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS SKLAIDĄ, TARPININKAUTI TEIKIANT ŠIAS PASLAUGAS					
2.3.1. Informacijos apie socialines ir kitas	Viešasis juridinis asmuo	2017	2022	34763,30	3067,35	0	3067,35

paslaugas sklaida socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams bei tarpininkavimas šioms paslaugoms gauti	Biudžetinė įstaiga						
2.4. UŽDAVINYS		PLĖTOTI SOCIALINĖS PAGALBOS NAMUOSE PASLAUGAS SIEKiant SOCIALINĖS INTEGRACIJOS DIDINIMO					
2.4.1. Pagalbos namuose socialinę atskirtį patiriantiems asmenims paslaugų plėtra	Viešasis juridinis asmuo Biudžetinė įstaiga	2017	2021	25500,00	2250,00	0	2250,00
		STRATEGIJOS ADMINISTRAVIMAS					
Vietos plėtros strategijos administravimas	Vietos veiklos grupė	2017	2022	50543,79	4459,75	4459,75	0

Preliminarus lėšų poreikio pagrindimas:

1.1.1. Veiksmas. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų neformalus švietimas bei pagalba įdarbinant:

projekto vykdytojo ar partnerio darbuotojų, vykdančio neformalų mokymą, darbo užmokesčio išlaidos: 6.67 Eur/val. x 8 val. per dieną x 76 dienas x 2 darbuotojai = 8110,72 Eur;

renginių, skirtų gyventojų įsidarbinimo galimybėms padidinti, organizavimo išlaidos: 3 renginiai x 877.73 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma mažai grupei + 119.89 Eur 8 val. mažos salės nuoma + 5.20 Eur/asm. X 10 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/asm. x 10 asm. pietūs = 2883,78 Eur.

1.1.2 Veiksmas. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų praktinių įgūdžių įgijimas bei savanorystė:

projekto vykdytojo ar partnerio darbuotojo, organizuojančio ir koordinuojančio projekto dalyvio savanorišką veiklą, darbo užmokesčio išlaidos: 6.67 Eur/val. x 8 val. per dieną x 44 dienas = 2347,84 Eur;

projekto vykdytojo ar partnerio darbuotojo, prižiūrinčio projekto dalyvio praktinį mokymą, darbo užmokesčio išlaidos: 6.67 Eur/val. x 8 val. per dieną x 84 dienas = 4482,24 Eur;

projekto dalyviams reikalingų specialių drabužių ir priemonių įsigijimo išlaidos: 227.664 Eur x 10 dalyvių = 2175,42 Eur.

1.2.1. Veiksmas. Neformalių iniciatyvų, skirtų gyventojų užimtumui didinti ar jų verslumui skatinti, palaikymas bei pagalbos jaunam verslui teikimas:

savanoriškos veiklos, skirtos gyventojų informavimui, konsultavimui, išlaidos: 6.67 Eur/val. x 8 val. per dieną x 122 diena per 6 metus x 5 asm. = 32549,6 Eur;

patalpų jaunam verslui vykdyti paruošimas: 1 patalpos x 11817.22 Eur = 11817,22 Eur;

priemonių jaunam verslui aprūpinimas: 2 kompl. x 12000 = 24000 Eur;

verslumą skatinančių renginių organizavimo išlaidos: 7 renginiai x 1032.61 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma vidutinio dydžio grupei + 143.51 Eur 8 val. Vidutinės salės nuoma + 5.20 Eur/asm. x 20 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/ams. x 20 asm. pietūs = 7633,18 Eur.

1.3.1. Veiksmas. Verslo kūrimo ir pradedamo verslo plėtojimo gebėjimų stiprinimas, bendradarbiaujant su kitomis vietos veiklos grupėmis:

savanoriškos veiklos, skirtos jauno verslo informavimui, konsultavimui, pagalbai ieškant tiekėjų ar klientų, išlaidos: 6.67 Eur/val. x 8 val. per dieną x 122 diena per 6 metus = 6136,4 Eur;

priemonių jaunam verslui aprūpinimas: 1 kompl. X 11994.08 = 11994,08 Eur;

Bendradarbiavimą plečiant verslą skatinančių renginių organizavimo išlaidos: 1 renginys x 1032.61 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma vidutinio dydžio grupei + 143.51 Eur 8 val. Vidutinės salės nuoma + 5.20 Eur/asm. x 20 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/ams. x 20 asm. pietūs = 1437,52 Eur.

2.1.1. Veiksmas. Socialinių paslaugų teikimas socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams:

darbuotojų, teikiančių socialines paslaugas, darbo užmokesčio išlaidos: 6.67 Eur/val. X 4 val. per dieną x 21 d./mėn. X 36 mėn. = 20170,08 Eur;

specialių drabužių ir individualių saugos priemonių, skirtų socialinėms paslaugoms teikti, įsigijimas: 128.9507 Eur / priemonių kompl. x 15 asmenų x 6 kartus keičiant = 11605,563 Eur;

socialinėms paslaugoms teikti naudojamų patalpų eksploatavimo išlaidos: 99 Eur per mėn. (komunalinės ir kitos išlaidos, nustatytos apklausiant panašių patalpų naudotojus) x 36 mėn. = 3564 Eur;

socialinėms paslaugoms teikti reikalingo transporto nuomos ir išlaikymo išlaidos: 300 Eur per mėn. (pati nuoma, kuras, priežiūra ir pan., nustatyta apklausos būdu) X 36 mėn. = 10800 Eur;

renginių, skirtų socialinėms paslaugoms teikti, organizavimo išlaidos: 10 renginių x 1032.61 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma vidutinio dydžio grupei + 143.51 Eur 8 val. Vidutinės salės nuoma + 5.20 Eur/asm. X 20 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/ams. X 20 asm. pietūs = 10731,01 Eur.

2.1.2. Veiksmas. Organizuoti renginius, skirtus miesto gyventojų socialinei integracijai didinti:

savanoriško darbo, teikiant socialines paslaugas, išlaidos: 6.67 Eur/val. X (8 val. per renginį + 72 val. besiruošiant renginiui) x 10 renginių = 5336 Eur;

maisto produktų, higienos prekių ir kt. prekių, skirtų socialinės integracijos renginiui organizuoti, išlaidos: 1984.489 Eur x 10 renginių = 19844,89 Eur;

socialinėms paslaugoms teikti reikalingo transporto nuomos ir išlaikymo išlaidos: 300 Eur per renginį ir besiruošiant renginiui (pati nuoma, kuras, priežiūra ir pan.) x 10 kartų = 3000 Eur;

renginio, skirto gyventojų socialinei integracijai didinti, inventoriaus pirkimas: 2098.01 Eur / renginiui x 10 renginių = 20980,1 Eur;

renginių, skirtų socialinei integracijai didinti, organizavimo išlaidos: 10 renginių x 1032.61 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma vidutinio dydžio grupei + 143.51 Eur 8 val. Vidutinės salės nuoma + 5.20 Eur/asm. X 20 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/ams. X 20 asm. pietūs = 10731,01 Eur.

2.2.1. Veiksmas. Savanorių gebėjimų, teikiant ir vystant socialines paslaugas, mokymas ir ugdymas:

savanoriško darbo, teikiant socialines paslaugas, išlaidos: 6.67 Eur/val. x 8 val. x 50 dalyvių = 2668 Eur;

priemonių, skirtų savanorių gebėjimų ugdymui, teikiant socialines paslaugas, pirkimas: 1522,1475 Eur / renginiui x 12 renginių = 18265,77 Eur;

asmenų, dirbančių su socialinės rizikos asmenimis, gebėjimus didinančių renginių organizavimo išlaidos: 12 renginių x 1032.61 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma vidutinio dydžio grupei + 143.51 Eur 8 val. Vidutinės salės nuoma + 5.20 Eur/asm. X 20 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/ams. X 20 asm. pietūs = 12796,23 Eur.

2.3.1. Veiksmas. Informacijos apie socialines ir kitas paslaugas sklaida socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams bei tarpininkavimas šioms paslaugoms gauti:

tarpininkavimui, teikiant socialines paslaugas, reikalingo transporto nuomos ir išlaikymo išlaidos: 300 Eur per mėn. (nuoma, kuras, priežiūra ir pan., nustatyta apklausos būdu) x 36 mėn. = 10800 Eur;

informacijos apie socialines paslaugas sklaidai reikalingo transporto nuomos ir išlaikymo išlaidos: 300 Eur per mėn. (nuoma, kuras, priežiūra ir pan., nustatyta apklausos būdu) x 36 mėn. = 10800 Eur;

informacinių leidinių ir kitos medžiagos spausdinimas: 6,4433 Eur / vnt. (kaina nustatyta žodinės apklausos būdu) x 1500 vnt. = 9664,95 Eur;

informacinių iniciatyvų apie socialines paslaugas organizavimo išlaidos: 9 renginių x 1032.61 Eur 8 val. renginio moderatoriaus nuoma vidutinio dydžio grupei + 143.51 Eur 8 val. Vidutinės salės nuoma + 5.20 Eur/asm. X 15 asm. 2 kavos pertraukėlės + 7.87 Eur/ams. X 15 asm. pietūs = 9633,05 Eur.

2.4.1. Veiksmas. Pagalbos namuose socialinę atskirtį patiriantiems asmenims paslaugų plėtra:

savanoriško darbo, teikiant pagalbos namuose paslaugas, išlaidos: 6.67 Eur/val. x 42 val. x 10 dalyvių = 2801,4 Eur;

pagalbos namuose paslaugų teikimui reikalingo transporto nuomos ir išlaikymo išlaidos: 300 Eur per mėn. (nuoma, kuras, priežiūra ir pan., nustatyta apklausos būdu) x 36 mėn. = 10800 Eur;

maisto produktų, higienos prekių ir kt. prekių, skirtų pagalbos namuose paslaugoms teikti, išlaidos: 1422,318 Eur x 10 dalyvių = 14223,18 Eur;

projekto dalyviams reikalingų specialių drabužių įsigijimo išlaidos: 227.664 Eur x 10 dalyvių = 2175,42.

Vietos plėtros strategijos administravimas:

vieno darbuotojo (strategijos vadovo arba buhalterio) 0.5 etato darbo užmokestis iki 2022 m.: 8,16 Eur/val. (fiksotas įkainis) x 5180 val. (160 val. 2017 m. lapkričio - gruodžio mėn bei vidutiniškai po 1004 val. per metus 2018-2022 metais) = 42268,8 Eur;

baldų pirkimas: 2 biuro stalai, spinta, drabužinė, spintelės ir kita – 1 kompl. x 1500 Eur = 1500 Eur;

dviejų kompiuterių įsigijimas (darbuotojui ir savanoriui), remiantis CPO katalogo pateikiamų paskutinių penkių panašių prekių kainų vidurkiu, suapvalinus iki sveikojo skaičiaus: 748 Eur/vnt. x 2 vnt. = 1496 Eur;

vieno daugiafunkcio spausdintuvo su A4 ir A3 popieriaus spausdinimo galimybe ir kitomis funkcijomis, pirkimas: 1896,17 Eur (remiantis CPO katalogo pateikiamų paskutinių penkių panašių prekių kainų vidurkiu) x 1 vnt. = 1896,17 Eur;

ryšio paslaugos (mobilus ryšys biurui): 10 Eur per mėnesį (nustatyta naršant mobiliųjų operatorių interneto svetaines) x 60 mėn. = 600 Eur;

ryšio paslaugos (internetas): 29 Eur per mėnesį (apklausiant ryšio tiekėjus) x 12 mėn. x 5 metai = 1740 Eur;

kanceliarines prekes: 200 Eur per metus x 5 metai = 1000 Eur;

spausdintuvų kasečių atnaujinimas: 100 per metus (remiantis CPO katalogo pateikiamų paskutinių penkių panašių prekių kainų vidurkiu bei apklausiant telefonu kitus tiekėjus) x 5 metai = 500 Eur;

mokymai projektų dalyviams ir VVG nariams: 3 mokymai 20 asmenų grupei x (1290,79 Eur lektoriaus fiks. įkainis + po 2 kavos pertraukėles 2,6 Eur/asm x 20 asm. x 2 pertraukėlės + pietūs 7,87 Eur/asm. x 20 asm. + vidutinio dydžio salės nuoma 143,51 Eur) = 5087,10 Eur;

renginiai strategijai pristatyti ir kvietimui teikti paraiškas pristatyti bei laikotarpio pabaigoje rezultatams pristatyti: 2 renginiai 4 val., lietuvių kalba, didelei grupei x (903,51 Eur renginys + didelės salės nuoma su įranga 120 Eur + kavos pertraukėlę 2,6 Eur/asm. X 30 asm. + pietūs 7,87 Eur/asm. x 30 asm.) = 2675,22 Eur;

informacinių leidinių rengimo paslaugos: 1 kompl. x 500 Eur (apklausiant tiekėjus) = 500 Eur;

straipsnių spaudoje paslaugos: Apie 5 straipsnius x 30 Eur už vieną straipsnį = 150 Eur;

viešinio išlaidos (plakatų maketavimo ir spausdinimo) – 50 Eur (apklausiant tiekėjus) = 50 Eur;

savanoris darbuotojas (buhalteris arba viešųjų ryšių specialistas), 0.25 etato: 8,16 Eur/val. x 5180 val. (80 val. 2017 m. lapkričio - gruodžio mėn bei vidutiniškai po 502 val. per metus 2018-2022 metais) = 21134,4 Eur.

7. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKA

7.1. Šalčininkų miesto VVG organai, atsakingi už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną

Šalčininkų miesto VVG valdymo organai:

- visuotinis narių susirinkimas,
- kolegialus valdymo organas – valdyba.
- vienasmenis valdymo organas – VVG pirmininkas, kartu yra ir valdybos pirmininkas.

VVG nariai:

- tvirtina parengtą VPS;
- vertina ir tvirtina kasmetinę VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą;
- vykdo VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimą ir priežiūrą;
- tvirtina VPS pakeitimus;
- įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.

VVG valdymo organo nariai:

- vadovauja VVG veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų;
- priima sprendimus dėl dalyvavimo kitoje projektinėje veikloje;
- priima ir atleidžia VPS administracijos vadovą, finansininką (-us), administratorių (-ius), viešųjų ryšių specialistą (-us) ir (ar) kitą (-us) specialistą (-us) pagal poreikį;
- tvirtina kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo;
- priima sprendimus dėl dalyvavimo VVG tinklo veikloje;
- atlieka projektų lankymą vykdymo vietose ir rekomendacinio pobūdžio vertinimą (bent vieną kartą per projekto priežiūros laikotarpį);
- įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.

VPS administravimo vadovas:

- atlieka VPS įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui;
- rengia ir VVG valdymo organui tvirtinti teikia kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;

- kontroliuoja VVG veiklos dokumentų (siunčiamų ir gaunamų raštų, įsakymų, sutarčių) registrą;
- rengia VVG viešųjų pirkimų dokumentus ir atlieka pirkimus;
- vykdo pateiktų vietos projektų registravimą ir vertinimą;
- atstovauja VVG interesus nacionalinių ir tarptautinių tinklų veikloje;

VPS finansininkas ir (arba) buhalteris:

- vykdo VVG apskaitos politiką;
- organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad ataskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir savalaikiai pateikti finansų bei statistikos organams vykdo VVG finansinių dokumentų registrą;
- vykdo pateiktų vietos projektų vertinimą;
- administruoja VPS: pildo VPS mokėjimo prašymus su papildomais dokumentais
- administruoja vietos projektus: priima ir tikrina vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymus;
- rengia vietos projektų vykdymo sutartis ir atlieka jų pakeitimus; atlieka vietos projektų patikras vietoje.

VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai):

- vykdo nuolatinį VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą VPS, jos tikslus, prioritetus bei priemones;
- vykdo VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimą projektinių idėjų atitikimo VPS klausimais;
- vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų pildymo, mokėjimo prašymų ir ataskaitų pildymo ir su jais susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
- vykdo viešųjų ryšių kampanijas, vykdo bendravimą su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius;
- organizuoja mokymus VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams;
- kviečia VVG narius į visuotinius ir valdybos posėdžius, rengia posėdžių protokolus;
- organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius VPS įgyvendinimo pristatymus;
- administruoja internetinę svetainę ir socialinius tinklus;

- administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafikų priežiūrą bei pakeitimų derinimą; vertina savanoriškų darbų apskaitos lenteles ir jose pateiktą informaciją; atlieka nemokamų savanoriškų darbų patikras vietoje; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas ir papildomus dokumentus projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu.

7.2. Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrankami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai

Už nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijų, vietos plėtros projektų atrankos procedūrų parengimą yra atsakinga Šalčininkų miesto VVG. Atrankos kriterijus tvirtina visuotinis Šalčininkų miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu visuotinis narių susirinkimasyra suteikęs jam šią teisę.

Šalčininkų miesto VVG skelbia kvietimą teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus atrankai. Kvietimas turi būti skelbiamas lietuvių kalba ir turi būti patalpintas Šalčininkų savivaldybės internetiniame tinklalapyje. Kvietimas atrankai gali būti skelbiamas papildomai kitais būdais (kituose internetiniuose tinklalapiuose, leidiniuose, išsiuntinėjant kvietimus galimiems pareiškėjams, dalinantis informacija su kitomis organizacijomis ir pan.), siekiant efektyviau informuoti galimus pareiškėjus. Šalčininkų miesto VVG užtikrina, jog informacija apie kvietimą atrankai bus vieša ir prieinama galimiems vietos plėtros projekto pareiškėjams ir visuomenei.

Kvietime turi būti nurodyta projektinių pasiūlymų pateikimo sąlygos: vietos projektinių pasiūlymų teikimo laikotarpis (ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų), planuojama skirti lėšų vietos plėtros projektams įgyvendinti suma, atsakingi asmenys už kvietimą, nurodytas adresas, kuriuo turi būti pristatyti projektiniai pasiūlymai, kontaktinis asmuo gauti papildomai informacijai dėl projektinio pasiūlymo teikimo. Taip pat pridedama projektinio pasiūlymo forma (LR Vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintų „Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių“ 2 priedas). Projektinių pasiūlymų kvietimas atrankai neprieštarauja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymui „Dėl vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (2015 m. gegužės 4 d., Nr. 3D-343, Vilnius) ir atitinka vietos plėtros strategijos konkretų uždavinį arba kelis uždavinius. Projektiniame pasiūlyme pateikto projekto trukmė negali viršyti 24 mėnesių. Šalčininkų miesto VVG, skelbdama kvietimą atrankai, vadovaujasi LR Vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintų „Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių“ 1 priedu.

Galimi projektinių pasiūlymų pareiškėjai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo Šalčininkų mieste. Galimi projektinių pasiūlymų partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo Šalčininkų mieste ar su Šalčininkų mieste besiribojančioje teritorijoje (t.y. likusioje Šalčininkų savivaldybės dalyje, į kurią neįeina miesto ribos) besiribojančiose teritorijose.

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijoje kiekvienam veiksmui yra skiriama Europos Sąjungos parama bei privačios lėšos. Privačios lėšos – tai yra projekto pareiškėjo nuosavas indėlis, kuris sudaro ne mažiau kaip 7,5 proc. visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų. Visi pareiškėjai, teikdami paraišką, užtikrina, jog prie projekto įgyvendinimo prisidės ne mažiau kaip 7,5 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Projektinio pasiūlymo pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo didesne tinkamų finansuotų projekto išlaidų dalimi.

Nuosavu projekto vykdytojo ar partnerio įnašu gali būti užskaitomas:

- projekto veiklas vykdančių asmenų savanoriškas darbas (pinigine verte išreikštas nepiniginis įnašas), kai įrodomas vykdant projekto veiklas dirbtas laikas; įnašas apskaičiuojamas taikant minimalųjį Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytą darbo užmokestį;
- projekto veiklas vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidų dalis, kuri yra tiesiogiai susijusi su vykdomu projektu ir (ar) apskaičiuota ir išmokėta už darbo laiką, dirbtą įgyvendinant projektą;
- projekto veiklų dalyvių darbo užmokesčio, apskaičiuoto ir išmokėto už darbo laiką, kurio metu darbuotojai tiesiogiai dalyvavo veiklose, ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos (taikoma projekto veiklų, atitinkančių gyventojų verslumo didinimo veiklą, kai tikslinė grupė – darbuotojai, atveju).

Šalčininkų miesto VVG gali skelbti papildomą kvietimą teikti rezervinius vietos plėtros projektinius pasiūlymus. Skelbime aiškiai nurodoma, kad priimami vietos plėtros projektiniai pasiūlymai, kuriems finansuoti vietos plėtros strategijoje lėšų nėra.

Projektiniai pasiūlymai atrenkami skaidriai, nediskriminuojančiai, išvengiant interesų konflikto. Projektinius pasiūlymus vertina Šalčininkų miesto VVG paskirti vietos plėtros projektų vertintojai. Vertintojai gali sudaryti dvi grupes. Pirmąją grupę sudaro: vienas asmuo, priklausantis Šalčininkų miesto VVG (tačiau ne kolegialaus valdymo organui) ir po vieną asmenį atstovaujantį verslo sektorių, nevyriausybinį organizacijų ar bendruomenių sektorių ir valdžios sektorių. Antrą grupę sudaro du išorės ekspertai, turintys projektų vertinimo patirties. Šalčininkų miesto VVG prieš kvietimo teikti projektinį pasiūlymą paskelbimą nutaria, kuri vertintojų grupė bus pasirinkta

(priklausomai nuo mieste esančių specialistų išteklių). Rekomenduojama, jog to paties principo grupė (bet ne tie patys asmenys) vertintų visus projektinius pasiūlymus.

Prieš atlikdamas vertinimą, vietos plėtros projekto vertintojas turi patvirtinti savo konfidencialumą ir nešališkumą, pasirašydamas konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją, kuria įsipareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo. Šalčininkų miesto VVG užtikrina, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos plėtros projektinį pasiūlymą nesukels interesų konflikto. Už vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir ataskaitų kokybę atsako Šalčininkų miesto VVG.

Vieną projektinį pasiūlymą vertina keturi arba du vertintojai, projektiniai pasiūlymai atrenkami atsitiktine tvarka. Vietos plėtros projektų vertintojai rengia ir Šalčininkų miesto VVG valdymo organui teikia vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ataskaitas. Vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu Šalčininkų miesto VVG gali atlikti vietos plėtros projekto patikrą vietoje. Apie patikrą Šalčininkų miesto VVG praneša ne vėliau kaip likus dviem darbo dienoms iki patikros. Patikros metu yra pildomas patikros protokolas, nurodant patikroje dalyvavusius asmenis, patikros vietą ir patikros klausimus.

Kiekvienas projektinis pasiūlymas turi atitikti du vertinimus: (1) administracinės atitikties vertinimą ir (2) naudos ir kokybės vertinimą.

Administracinės atitikties vertinimo metu vertintojas patikrina, ar vietos plėtros projektinio pasiūlymo visi laukai užpildyti, ar pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai. Jeigu projektinis pasiūlymas yra užpildytas tinkamai (t.y. visi laukai yra užpildyti) bei pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai, projektinis pasiūlymas vertinamas toliau. Jeigu projektinio pasiūlymo ne visi laukai užpildyti bei nepridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai, projektinis pasiūlymas yra atmetamas.

Jeigu projektinis pasiūlymas nėra atmetamas, vertinamas atitikimas administracinei atitiktčiai pagal šiuos kriterijus:

1. vietos plėtros projektas atitinka vietos plėtros strategijos uždavinį ir veiksmus;
2. vietos plėtros projektas nepažeidžia Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėse nustatytų principų: horizontalaus partnerystės principo, vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo, nediskriminacijos, jaunimo principų;
3. vietos plėtros projektas įgyvendinamas Šalčininkų miesto VVG veiklos teritorijoje;
4. pagrįsta, kaip bus užtikrintas vietos plėtros projekto tęstinumas;
5. pagrįsta, kad vietos plėtros projektas, be jam įgyvendinti skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės;
6. pagrįsta, kad vietos plėtros projekto rezultatai bus prieinami bendruomenei;

7. pagrįsta, kad, įgyvendinus vietos plėtros projektą, galutiniai naudos gavėjai bus vietos plėtros strategijos dalyje „Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija, apibrėžtis“ nurodyti gyventojai;
8. vietos plėtros projektiniame pasiūlyme numatytos tinkamos finansuoti vietos plėtros projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sąjungos fondų lėšų.

Jeigu vertinant projektinio pasiūlymo atitiktį nustatytiems kriterijams yra neaiškumų, trūksta informacijos, galinčios turėti esminės įtakos projekto vertinimui, projekto vertintojas prašo projektinį pasiūlymą pateikusia organizaciją pateikti paaiškinimus ir/ar papildymus per vertintojo nustatytą laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip per 10 darbo dienų.

Naudos ir kokybės vertinimo etapas. Jeigu projektinis pasiūlymas atitinka administracinius kriterijus, vertinama projektinio pasiūlymo nauda ir kokybė balais. Lentelėje nurodyti preliminarūs projektinio pasiūlymo naudos ir kokybės vertinimo kriterijai ir balai. Šalčininkų miesto VVG prieš skelbdama kvietimą projektiniams pasiūlymams organizuoja susitikimus, kurių metu aptariamas kvietimo teikti projektinius pasiūlymus turinys: kurį (-iuos) uždavinį (-ius) turi atitikti projektiniai pasiūlymai, kokiais papildomais vertinimo kriterijais bus vertinami pateikti kriterijai, nustatomos tikslios kvietimo pateikimo datos, pasirenkami vertintojų atrankos kriterijai (įvairius sektorius atstovaujantys asmenys arba išorės ekspertai, turintys patirties vertinant projektinius pasiūlymus), nustatomos ir patvirtinamos tolimesnės kvietimo ir projektinių pasiūlymų procedūros.

7.3. Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka

Tiek vietos plėtros strategijos rengimo, tiek jos įgyvendinimo laikotarpiu Šalčininkų miesto VVG nariai stengiasi praktiškai vadovautis apibrėžtomis vertybėmis tiek Šalčininkų miesto VVG vidaus, tiek išorės santykiuose.

Šalčininkų miesto VVG siekdama sklandžiai ir efektyviai organizuoti savo darbą bei vietos plėtros strategijos įgyvendinimo valdymą ir stebėseną priėmė bendras **darbo taisykles**:

- kiekvienų metų pabaigoje VPS administravimo vadovas teikia kasmetines vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui;
- Šalčininkų miesto VVG valdyba į susirinkimus renkasi ne rečiau nei 1 kartą į ketvirtį. Susirinkimai protokoluojami, protokolas parengiamas per 3 darbo dienas ir pateikiamas saugoti Šalčininkų miesto VVG biure;

- Šalčininkų miesto VVG valdybos nariai, nedalyvavę susirinkime, supažindinami su priimtais sprendimais, tačiau jie negali reikalauti pakeisti priimtus sprendimus;
- Šalčininkų miesto VVG valdybos susirinkimų metu yra taikomi komandinio darbo principai – vykdomas darbas grupėse, išklausoma kiekvieno nuomonė, sprendimus stengiamasi priimti konsensuso būdu, išdiskutavus visus pasiūlymus;
- siekiant išvengti interesų konflikto, kiekvienas Šalčininkų miesto VVG valdybos narys ir administracijos darbuotojas deklaruoja viešus ir privačius interesus;
- siekiant užtikrinti sprendimų skaidrumą, tvirtinant vietos projektus, Šalčininkų miesto VVG valdybos nariai, kurių interesai galimai susiję su interesais projekte, nuo vietos projekto svarstymo nusišalina;
- siekiant išvengti klaidų, kylančių įgyvendinant vietos projektą ir užtikrinant jo tęstinumą, Šalčininkų miesto VVG valdybos nariai atlieka projektų lankymą vykdymo vietose ir rekomendacinio pobūdžio vertinimą (bent vieną kartą per projekto priežiūros laikotarpį).

7.4. Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra

Šalčininkų miesto vietos veiklos grupė gali inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis jos narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs jam šią teisę. Vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su LR Vidaus reikalų ministerija.

Šalčininkų miesto vietos veiklos grupė gali keisti vietos plėtros strategiją, kai:

- būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;
- būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
- būtina peržiūrėti veiksmų, numatytų vietos plėtros strategijoje, sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

Šalčininkų miesto vietos veiklos grupė, norėdama keisti vietos plėtros strategiją, privalo raštu pateikti LR Vidaus reikalų ministerijai motyvuotą prašymą leisti pakeisti vietos plėtros strategiją, miesto vietos veiklos grupės kolegialaus valdymo organo protokolo kopiją ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir dokumentus, kuriais pagrindžiamas prašymas.

LR Vidaus reikalų ministerija, gavusi prašymą leisti pakeisti vietos plėtros strategiją, per 5 darbo dienas pateikia jį Jungtiniam vietos plėtros strategijų atrankos komitetui. Komitetas per 15 darbo dienų įvertina prašymo aplinkybes ir priima sprendimą dėl vietos veiklos grupės prašymo. Komitetas, priimdamas sprendimą dėl vietos veiklos grupės prašymo leisti keisti vietos plėtros strategiją, įvertina, ar atlikus tokį pakeitimą vietos plėtros strategija duos tiek pat arba daugiau naudos ir efektyviau bus siekiama vietos plėtros strategijoje nustatyto tikslo įgyvendinimo. Jeigu Jungtinis vietos plėtros strategijų atrankos komitetas nustato, kad dėl vietos plėtros strategijos pakeitimų vietos veiklos grupė negalės pasiekti vietos plėtros strategijoje nustatyto tikslo ir tolesnis vietos plėtros strategijos įgyvendinimas bus neefektyvus, komitetas nepitaria vietos plėtros strategijos keitimui. Komitetas vietos veiklos grupės prašymą leisti keisti vietos plėtros strategiją gali: patenkinti; patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis; atmesti.

Priėmusi sprendimą dėl vietos veiklos grupės prašymo leisti keisti vietos plėtros strategiją, Jungtinis vietos plėtros strategijų atrankos komitetas per 5 darbo dienas informuoja LR Vidaus reikalų ministeriją. Ministerija per 5 darbo dienas išsiunčia vietos veiklos grupei pranešimą apie Jungtinio vietos plėtros strategijų atrankos komiteto priimtą sprendimą.

8. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS

TIKSLAS	SKATINTI ŠALČININKŲ MIESTO GYVENTOJŲ VERSLUMĄ IR UŽIMTUMĄ						
1.1. UŽDAVINYS	GERINTI ŠALČININKŲ MIESTO GYVENTOJŲ ĮSIDARBINIMO GALIMYBES IR ĮSIDARBINAMUMO GEBĖJIMUS						
VEIKSMAS	LEŠŲ POREIKIS	ĮGYVENDINIMO METAI					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1.1. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų neformalus švietimas bei pagalba įdarbinant	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	164,92	164,91	164,92	164,92	164,92	0,00
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	164,92	164,92	164,92	164,92	164,92	0,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	1869,07	1869,06	1869,06	1869,07	1869,07	0,00
	Iš viso:	2198,91	2198,89	2198,90	2198,91	2198,91	0,00
1.1.2. Bedarbių ir ekonomiškai neaktyvių asmenų praktinių įgūdžių įgijimas bei savanorystė	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	112,57	112,57	112,57	112,57	112,57	112,56
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	112,57	112,57	112,57	112,57	112,57	112,57
	ES struktūrinių fondų lėšos	1275,78	1275,78	1275,78	1275,78	1275,78	1275,77
	Iš viso:	1500,92	1500,92	1500,92	1500,92	1500,92	1500,90
1.2. UŽDAVINYS	PLĖTOTI NEFORMALIAS VERSLUMĄ SKATINANČIAS INICIATYVAS						

1.2.1. Neformalių iniciatyvų, skirtų gyventojų užimtumui didinti ar jų verslumui skatinti, palaikymas bei pagalbos jaunam verslui teikimas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00	950,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	10766,67	10766,67	10766,67	10766,67	10766,66	10766,66
	Iš viso:	12666,67	12666,67	12666,67	12666,67	12666,66	12666,66
1.3. UŽDAVINYS	PLĖTOTI BENDRADARBIAVIMĄ IR INFORMACIJOS SKLAIDĄ						
1.3.1. Verslo kūrimo ir pradedamo verslo plėtojimo gebėjimų stiprinimas, bendradarbiaujant su kitomis vietos veiklos grupėmis	Savivaldybės biudžeto lėšos	244,60	244,60	244,60	244,60	244,60	244,60
	Valstybės biudžeto lėšos	244,60	244,60	244,60	244,60	244,60	244,60
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	2772,14	2772,14	2772,13	2772,13	2772,13	2772,13
	Iš viso:	3261,34	3261,34	3261,33	3261,33	3261,33	3261,33
2. TIKSLAS	DIDINTI BENDRUOMENIŲ SOCIALINĘ INTEGRACIJĄ, MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ ŠALČININKŲ MIESTE						
2.1. UŽDAVINYS	PLĖTOTI PSICHOSOCIALINES IR SOCIOKULTŪRINES PASLAUGAS						
2.1.1. Socialinių paslaugų teikimas socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams	Savivaldybės biudžeto lėšos	853,06	853,06	853,06	853,06	853,07	0,00
	Valstybės biudžeto	853,06	853,06	853,06	853,06	853,06	0,00

	lėšos						
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	9668,01	9668,01	9668,01	9668,01	9668,00	0,00
	Iš viso:	11374,13	11374,13	11374,13	11374,13	11374,13	0,00
2.1.2. Organizuoti renginius, skirtus miesto gyventojų socialinei integracijai didinti	Savivaldybės biudžeto lėšos	898,38	898,38	898,38	898,38	898,38	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	898,38	898,38	898,38	898,38	898,38	0,00
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	10181,64	10181,64	10181,64	10181,64	10181,64	0,00
	Iš viso:	11978,40	11978,40	11978,40	11978,40	11978,40	0,00
2.2. UŽDAVINYS	DIDINTI SAVANORIŲ, BENDRUOMENĖS NARIŲ, DIRBANČIŲ SU SOCIALINĖJE ATSKIRTYJE ESANČIAIS ŠALČININKŲ MIESTO ASMENIMIS SKAIČIŲ						
2.2.1. Savanorių gebėjimų, teikiant ir vystant socialines paslaugas, mokymas ir ugdymas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	421,63	421,62	421,63	421,62	421,63	421,62
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	421,63	421,62	421,63	421,62	421,63	421,62
	ES struktūrinių fondų lėšos	4778,41	4778,41	4778,42	4778,42	4778,42	4778,42

	Iš viso:	5621,67	5621,65	5621,68	5621,66	5621,68	5621,66
2.3. UŽDAVINYS	VYKDYTI INFORMACIJOS APIE SOCIALINES PASLAUGAS SKLAIDA, TARPININKAUTI TEIKIANT ŠIAS PASLAUGAS						
2.3.1. Informacijos apie socialines ir kitas paslaugas sklaida socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams bei tarpininkavimas šioms paslaugoms gauti	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	511,23	511,22	511,23	511,22	511,23	511,22
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	511,23	511,23	511,23	511,22	511,22	511,22
	ES struktūrinių fondų lėšos	5793,88	5793,88	5793,88	5793,88	5793,89	5793,89
	Iš viso:	6816,34	6816,33	6816,34	6816,32	6816,34	6816,33
2.4. UŽDAVINYS	PLĖTOTI SOCIALINĖS PAGALBOS NAMUOSE PASLAUGAS SIEKIANT SOCIALINĖS INTEGRACIJOS DIDINIMO						
2.4.1. Pagalbos namuose socialinę atskirtį patiriantiems asmenims paslaugų plėtra	Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Valstybės biudžeto lėšos	375,00	375,00	375,00	375,00	375,00	375,00
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	375,00	375,00	375,00	375,00	375,00	375,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	4250,00	4250,00	4250,00	4250,00	4250,00	4250,00
	Iš viso:	5000,00	5000,00	5000,00	5000,00	5000,00	5000,00
	STRATEGIJOS ADMINISTRAVIMAS						
Strategijos administravimo išlaidos	Savivaldybės biudžeto lėšos	706,13	929,13	706,13	706,12	706,12	706,12
	Valstybės biudžeto	706,12	929,12	706,12	706,13	706,13	706,13

Šalčininkų miesto vietos plėtros strategija

	lėšos						
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ES struktūrinių fondų lėšos	8002,77	10529,94	8002,77	8002,77	8002,77	8002,77
	Iš viso:	9415,02	12388,19	9415,02	9415,02	9415,02	9415,02
IŠ VISO STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI							
Iš viso Šalčininkų miesto vietos plėtros strategijai įgyvendinti	Savivaldybės biudžeto lėšos	2702,17	2925,17	2702,17	2702,16	2702,17	950,72
	Valstybės biudžeto lėšos	5237,51	5460,48	5237,51	5237,50	5237,52	3321,13
	Kitos viešosios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Privačios lėšos	2535,35	2535,34	2535,35	2535,33	2535,34	2370,41
	ES struktūrinių fondų lėšos	59358,37	61885,53	59358,36	59358,37	59358,36	37639,64
	Iš viso:	69833,40	72806,52	69833,39	69833,36	69833,39	44281,90